

مرکز پژوهش‌های اتاق ایران

دیپلماسی اقتصادی مالزی

آذر ۱۴۰۳

شناسنامه گزارش

مرکز پژوهش‌های اتاق ایران

عنوان:

دیپلماسی اقتصادی مالزی

مدیریت دیپلماسی اقتصادی و آینده پژوهی

تاریخ انتشار: آذر ۱۴۰۳

واژه‌های کلیدی: وزارت امور خارجه (ویسما پوترا)، وزارت تجارت و صنعت بین‌المللی، شرکت توسعه تجارت خارجی مالزی، چشم‌انداز رفاه مشترک ۲۰۳۰، برنامه دوازدهم مالزی

نشانی: تهران، خیابان طالقانی، نبش خیابان شهید موسوی (فرصت)، پلاک ۱۷۵

فهرست مطالب

۵	خلاصه کاربردی
۷	درآمد
۸	۱. شاخص‌های اقتصادی مالزی
۹	۲. ساختار نهادی دیپلماسی اقتصادی مالزی
۱۳	۳. اولویت‌های کلیدی دیپلماسی اقتصادی مالزی
۱۴	۴. اسناد بالادستی توسعه اقتصادی مالزی تا سال ۲۰۳۰
۲۲	۵. سیاست تجاری مالزی
۲۵	۶. توافق‌نامه‌های کلیدی تجاری
۲۷	۷. سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی
۳۱	۸. بخش‌های اصلی جذب‌کننده FDI در مالزی
۳۱	۹. عوامل مؤثر بر جریان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی بر مالزی
۳۳	۱۰. دیپلماسی اقتصادی مالزی در خاورمیانه
۳۵	۱۱. روند تحولات در روابط اقتصادی ایران و مالزی
۳۸	نتیجه‌گیری

خلاصه کاربردی

گزارش حاضر به بررسی دیپلماسی اقتصادی مالزی پرداخته و نقش آن در تقویت تعاملات تجاری و جذب سرمایه‌گذاری خارجی را مورد تحلیل قرار می‌دهد. دیپلماسی اقتصادی مالزی به دنبال تداوم رشد اقتصادی، ارتقای رقابت‌پذیری و بهره‌برداری از فرصت‌های بین‌المللی برای افزایش توسعه پایدار در مالزی است. گزارش همچنین به ساختارهای نهادی و اسناد بالادستی مربوط به سیاست‌های تجاری و سرمایه‌گذاری اشاره دارد. نکات کلیدی گزارش در ادامه آمده است.

۱. اهداف کلیدی دیپلماسی اقتصادی: دیپلماسی اقتصادی مالزی با هدف تقویت صادرات و جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی (FDI) تدوین شده است. این استراتژی با هدف ارتقای جایگاه مالزی در اقتصاد جهانی، تلاش می‌کند تا این کشور را به یکی از مقاصد برتر سرمایه‌گذاری تبدیل کرده و صادرات را به عنوان محور اصلی رشد اقتصادی قرار دهد.

۲. ساختار نهادی دیپلماسی اقتصادی: دیپلماسی اقتصادی مالزی توسط نهادهای مختلفی هدایت می‌شود که نقش‌های کلیدی در اجرای سیاست‌های اقتصادی ایفا می‌کنند. وزارت سرمایه‌گذاری، تجارت و صنعت (MITI) به عنوان هماهنگ‌کننده سیاست‌های تجاری و صنعتی عمل می‌کند، در حالی که سازمان توسعه سرمایه‌گذاری مالزی (MIDA) بر جذب سرمایه‌گذاران نظارت دارد و شرکت توسعه تجارت خارجی مالزی (MATRADE) در توسعه تجارت خارجی نقش مهمی ایفا می‌کند. وزارت امور خارجه این تلاش‌ها را هماهنگ می‌کند.

۳. سیاست تجاری: مالزی سیاست تجاری خود را بر اساس ارتقای تجارت آزاد و توافقات تجاری چندجانبه بنا نهاده است. این کشور با مشارکت در معاهدات منطقه‌ای و بین‌المللی به دنبال افزایش دسترسی به بازارهای جدید و توسعه روابط تجاری با سایر کشورها است. تمرکز بر همکاری‌های آسه‌آن و بازارهای بین‌المللی، یکی از مهم‌ترین محورهای سیاست تجاری این کشور است.

۴. سیاست سرمایه‌گذاری: جذب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی از طریق ایجاد محیطی مناسب و ارائه مشوق‌های مختلف از اولویت‌های مالزی است. این سیاست شامل تسهیلات مالی، مشوق‌های مالیاتی و تسهیل فرآیندهای اداری است که باعث می‌شود سرمایه‌گذاران خارجی به سرمایه‌گذاری در بخش‌های مختلف اقتصادی مالزی ترغیب شوند.

۵. ارتقای اقتصاد دیجیتال: مالزی به منظور بهره‌برداری از فرصت‌های موجود در اقتصاد دیجیتال، توسعه زیرساخت‌های دیجیتالی و تجارت الکترونیکی را در دستور کار خود قرار داده است. این تلاش‌ها شامل ارتقای فناوری‌های نوین و استفاده از پلتفرم‌های دیجیتالی برای افزایش بهره‌وری و رقابت‌پذیری اقتصادی است.

۶. اصلاحات حکمرانی و شفافیت: بهبود محیط کسب‌وکار و افزایش شفافیت از اهداف اصلی این چارچوب است. دولت مالزی با اصلاحات نظارتی و کاهش بوروکراسی، تلاش می‌کند فضای اقتصادی را برای سرمایه‌گذاری و تجارت بازتر و شفاف‌تر کند، تا این امر منجر به افزایش اعتماد و جذب سرمایه‌های خارجی شود.

۷. تمرکز بر انقلاب صنعتی ۴,۰: مالزی بر بهره‌گیری از نوآوری‌ها و فناوری‌های انقلاب صنعتی چهارم برای افزایش بهره‌وری و تقویت بخش‌های تولیدی تمرکز کرده است. این تلاش‌ها شامل استفاده از فناوری‌های هوش مصنوعی، اینترنت اشیا و دیجیتالی‌سازی فرآیندهای صنعتی است که به رقابت‌پذیری ملی کمک می‌کند.

۸. همکاری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی: مالزی از طریق تعاملات منطقه‌ای، به ویژه در چارچوب آسه‌آن، به دنبال تقویت روابط اقتصادی و دیپلماسی است. این همکاری‌ها فرصت‌های مشترکی برای رشد اقتصادی فراهم می‌کنند و موقعیت کشور را در نظام بین‌المللی تقویت می‌کنند.

۹. تعامل با کشورهای در حال توسعه: مالزی با تقویت همکاری‌های جنوب-جنوب، به دنبال انتقال دانش و تجربیات خود به کشورهای مشابه است. این تعاملات فرصت‌های جدیدی برای تبادل فناوری، تجارت و سرمایه‌گذاری فراهم می‌کند و جایگاه دیپلماتیک کشور را ارتقا می‌دهد.

۱۰. توسعه پایدار و توزیع عادلانه: مالزی بر این باور است که توسعه اقتصادی باید به توزیع عادلانه منافع میان همه مردم منجر شود. به همین دلیل، تلاش‌ها بر روی کاهش نابرابری‌های اقتصادی، افزایش رفاه اجتماعی و اطمینان از پایداری محیط‌زیست و توسعه پایدار متمرکز است.

درآمد

در اوایل دهه ۱۹۷۰، اقتصاد مالزی عمدتاً بر کشاورزی و صادرات کالاهایی مانند لاستیک و قلع متکی بود. با درک محدودیت‌های این ساختار اقتصادی، دولت مالزی مجموعه‌ای از اصلاحات استراتژیک را با هدف صنعتی‌سازی و تنوع‌بخشی آغاز کرد. یکی از نقاط عطف این تحول، تأسیس منطقه آزاد تجاری (FTZ) در پنانگ در سال ۱۹۷۲ بود.

پنانگ، که پیش‌تر به‌خاطر میراث استعماری و بندر تجاری‌اش شناخته می‌شد، به‌عنوان اولین منطقه آزاد تجاری مالزی تعیین شد. این ابتکار با ارائه‌ی مشوق‌های مالیاتی، ساده‌سازی مقررات و حمایت‌های زیرساختی، به‌منظور جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی (FDI) از سوی شرکت‌های چندملیتی طراحی شد. این استراتژی موفقیت‌آمیز بود و شرکت‌های بزرگ الکترونیکی مانند اینتل، فعالیت‌های خود را در پنانگ آغاز کردند. تصمیم اینتل برای تأسیس اولین کارخانه‌ی مونتاژ خارج از کشور در پنانگ در سال ۱۹۷۲، نقطه‌ی آغازین تبدیل این ایالت به یک مرکز جهانی تولید الکترونیک بود.

در طول دهه‌ها، منطقه آزاد تجاری پنانگ به منطقه صنعتی بایان لپاس تبدیل شد و میزبان بسیاری از شرکت‌های چندملیتی گردید و سهم قابل‌توجهی در تولید ناخالص داخلی مالزی داشت. تمرکز این ایالت بر تولید الکترونیک، آن را به یک بازیگر کلیدی در زنجیره تأمین جهانی تبدیل کرد. تا سال ۲۰۲۴، پنانگ به یک مرکز محوری برای تولید تراشه‌های نیمه‌هادی، ضروری برای انقلاب هوش مصنوعی، تبدیل شده و سرمایه‌گذاری‌های قابل‌توجهی از سوی غول‌های فناوری را جذب کرد و جایگاه خود را به‌عنوان یک بازیگر کلیدی در بخش فناوری تقویت نمود.

موفقیت صنعتی‌سازی پنانگ به‌عنوان الگویی برای سایر مناطق مالزی عمل کرد و منجر به تأسیس مناطق صنعتی بیشتر و تنوع‌بخشی به اقتصاد ملی شد. این تغییر استراتژیک از یک اقتصاد مبتنی بر کشاورزی به یک اقتصاد مبتنی بر تولید و فناوری، در مسیر مالزی برای تبدیل شدن به یک کشور با درآمد بالا نقش اساسی داشت. داستان تحول پنانگ، تأثیر برنامه‌ریزی استراتژیک، حمایت دولتی و توانایی انطباق با روندهای اقتصادی جهانی را نشان می‌دهد. این داستان نمادی است از اینکه چگونه ابتکارات هدفمند می‌توانند توسعه منطقه‌ای را پیش ببرند و به رشد اقتصادی ملی کمک کنند و مالزی را به‌عنوان یک بازیگر رقابتی در بازار جهانی معرفی نمایند.

گزارش حاضر به بررسی دیپلماسی اقتصادی مالزی می‌پردازد. در این راستا، روند تحول در شاخص‌های اقتصادی این کشور، ساختار نهادی دیپلماسی اقتصادی و سیاست تجاری، سیاست سرمایه‌گذاری به‌عنوان ارکان کلیدی دیپلماسی اقتصادی بررسی خواهد شد. افزون بر این، روابط اقتصادی و تجاری مالزی با

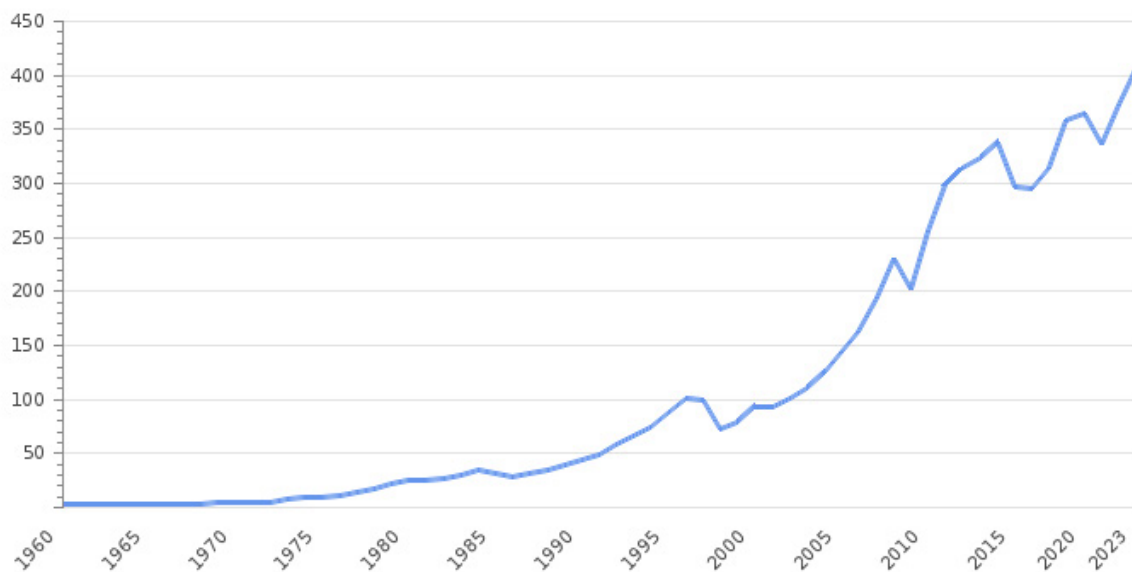
خاورمیانه و نیز با ایران مورد بحث و بررسی قرار خواهد گرفت.

۱. شاخص‌های اقتصادی مالزی

۱.۱. تولید ناخالص داخلی (GDP)

رشد GDP مالزی در بیش از یک دهه اخیر نوساناتی داشته است. در اوایل دهه ۲۰۱۰، رشد سالانه بین ۵ تا ۶ درصد بود. با این حال، در سال ۲۰۲۰ به دلیل همه‌گیری کووید-۱۹، اقتصاد با انقباض حدود ۵.۶ درصد مواجه شد. در سال‌های ۲۰۲۱ و ۲۰۲۲، اقتصاد به ترتیب با نرخ‌های ۳.۱ درصد و ۸.۷ درصد بهبود یافت. در سال ۲۰۲۳، رشد در سه‌ماهه اول به ۵.۶ درصد و در سه‌ماهه دوم به ۲.۹ درصد کاهش یافت که تحت تأثیر کاهش تقاضای خارجی و رکود جهانی فناوری بود.^۱

نمودار شماره ۱- روند تاریخی تحول در تولید ناخالص داخلی مالزی^۲

۲.۱. نرخ تورم و شاخص قیمت مصرف‌کننده (CPI)

تورم در اوایل دهه ۲۰۱۰ نسبتاً پایدار و در حدود ۲ تا ۳ درصد بود. در دوره همه‌گیری، به دلیل کاهش تقاضا، نرخ تورم کاهش یافت. در نوامبر ۲۰۲۲، تورم به ۴.۰ درصد افزایش یافت که ناشی از افزایش قیمت مواد غذایی و خدمات بود. تا اگوست ۲۰۲۴، نرخ رشد CPI به ۱.۹ درصد رسید.^۳

۳.۱. نرخ بیکاری

1- <https://documents1.worldbank.org/curated/en/099100623063032359/pdf/P5008500d5060903a093a202e1acb060174.pdf>

2- <https://take-profit.org/en/statistics/gdp/malaysia/>

3- https://open.dosm.gov.my/publications/mei_2023-12

دینامیک بازار کار: نرخ بیکاری در اوایل دهه ۲۰۱۰ بین ۳ تا ۴ درصد بود. همه‌گیری باعث افزایش این نرخ به ۴.۵ درصد در سال ۲۰۲۰ شد. تا اگوست ۲۰۲۴، نرخ بیکاری به ۳.۲ درصد کاهش یافت که نشان‌دهنده بهبود بازار کار است.

۴.۱. تجارت خارجی

صادرات و واردات: بخش تجارت برای مالزی حیاتی است و صادرات و واردات سهم قابل توجهی در GDP دارند. در سال ۲۰۲۳، کشور ۶۰.۱ میلیارد رینگیت (۱۲.۸ میلیارد دلار) سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی جذب کرد که بیشتر از مجموع سرمایه‌گذاری‌های دریافتی بین سال‌های ۲۰۱۳ تا ۲۰۲۰ بود. با این حال، در سه‌ماهه دوم ۲۰۲۳، صادرات ۱۱.۱ درصد کاهش یافت که منعکس‌کننده کاهش تقاضای جهانی در تمامی محصولات بود.^۱

۵.۱. وضعیت مالی

بدهی و کسری مالی دولت: کسری مالی در دوره همه‌گیری به دلیل افزایش هزینه‌های دولت برای اقدامات محرک اقتصادی افزایش یافت. در سال ۲۰۲۳، تراز مالی تجمیعی، ۵.۹ درصد از GDP بود. بدهی دولت تا ژوئن ۲۰۲۴ به ۶۵.۴ درصد از GDP رسید.^۲

۶.۱. جمعیت و نیروی کار

جمعیت مالزی از حدود ۲۸ میلیون نفر در سال ۲۰۱۰ به ۳۴.۱ میلیون نفر در سال ۲۰۲۴ افزایش یافت. نرخ مشارکت نیروی کار در اگوست ۲۰۲۴، ۷۰.۴ درصد بود و ۱۶.۶۶ میلیون نفر شاغل بودند.

این شاخص‌ها به‌طور کلی نشان‌دهنده تاب‌آوری و سازگاری اقتصاد مالزی در مواجهه با چالش‌های جهانی در دهه گذشته هستند.

۲. ساختار نهادی دیپلماسی اقتصادی مالزی

دیپلماسی اقتصادی مالزی از طریق شبکه‌ای ساختاریافته از نهادها و سازمان‌های دولتی هدایت می‌شود که هر یک نقش مهمی در پیشبرد منافع اقتصادی کشور در سطح جهانی ایفا می‌کنند. این چارچوب نهادی شامل موارد زیر است:

۱.۲. وزارت امور خارجه

این وزارتخانه به‌عنوان معمار اصلی سیاست خارجی مالزی، اهداف اقتصادی را در ابتکارات دیپلماتیک ادغام

1- https://www.ft.com/content/4e0017e8-fb48-4d48-8410-968e3de687bf?utm_source

2- <https://www.ceicdata.com/en/country/malaysia>

می‌کند. این وزارت با سایر وزارتخانه‌ها همکاری می‌کند تا اطمینان یابد که تعاملات بین‌المللی مالزی با اهداف اقتصادی آن همسو باشد. تلاش‌های وزارت امور خارجه براساس «چارچوب سیاست خارجی مالزی جدید» است که بر دیپلماسی اقتصادی به‌عنوان یک مؤلفه اساسی تأکید دارد. چارچوب جدید سیاست خارجی مالزی با عنوان «تغییر در تداوم» بر حفظ اصول اساسی کشور و در عین حال انطباق با واقعیت‌های معاصر جهانی تأکید دارد. این چارچوب که تحت رهبری مهاتیر محمد پس از انتخابات سال ۲۰۱۸ معرفی شد، ایجاد تعادل بین انگیزه‌های ثابت سیاست خارجی مالزی با تعهد به اصلاحات در سیاست خارجی را پیگیری می‌کند. برخی از اجزای کلیدی و جهت‌گیری‌های این چارچوب عبارتند از:

۱. **اصول اساسی و تداوم:** این چارچوب بر پیگیری مستمر منافع امنیتی، رفاه اقتصادی و هویت ملی مالزی تأکید دارد. مالزی به حفظ روابط دوستانه با تمامی کشورها، حمایت از حل و فصل مسالمت‌آمیز اختلافات و پایبندی به اصول منشور سازمان ملل متحد ادامه خواهد داد. این تداوم بازتابی از تعهد به حاکمیت مالزی، روابط دوجانبه مطلوب و هویت آن به عنوان یک کشور صلح‌دوست، بی‌طرف و غیر هم‌پیمان است.

۲. **رویکرد فعال و حمایت‌گری:** چارچوب جدید نشان‌دهنده تغییر به سوی سیاست خارجی فعال‌تر است. مالزی قصد دارد به‌طور فعال در مسائل عدالت جهانی، حقوق بشر، دموکراسی و انصاف اقتصادی دخالت کند. این موارد شامل حمایت از حقوق گروه‌های تحت ستم از جمله فلسطینی‌ها و روهینگایی‌ها و ترویج ارزش‌های دموکراتیک و حکمرانی مطلوب در سطح بین‌المللی می‌شود.

۳. **سیاست‌گذاری فراگیر و مردم‌محور:** ویژگی متمایز این چارچوب، تعهد به مشارکت مردم مالزی، جامعه مدنی و ذینفعان مختلف در تدوین سیاست خارجی است. این رویکرد در ابتکاراتی مانند شورای مشورتی سیاست خارجی و کمیته‌های انتخابی پارلمانی پیشنهاد شده، ابتکاراتی که هدفشان تضمین مشارکت گسترده‌تر عمومی و پاسخگویی است.

۴. **دیپلماسی اقتصادی و یکپارچگی منطقه‌ای:** مالزی رشد اقتصادی را از طریق مشارکت فعال در تجارت آزاد و منصفانه در اولویت قرار می‌دهد. چارچوب جدید بر دیپلماسی اقتصادی تأکید کرده و نقش مالزی در آسه‌آن را برای ارتقای یکپارچگی اقتصادی و همکاری منطقه‌ای مورد تأکید قرار می‌دهد. مالزی قصد دارد خود را در روندهای انقلاب صنعتی چهارم و اقتصاد دیجیتال به‌گونه‌ای استراتژیک جانمایی کند تا رقابت‌پذیری و مقاومت اقتصادی خود را بهبود بخشد.

۵. **مقابله با چالش‌های امنیتی:** چارچوب سیاست خارجی مالزی به چالش‌های امنیتی سنتی

و غیر سنتی می‌پردازد. این چالش‌ها شامل اختلافات ارضی، به ویژه در دریای چین جنوبی و تهدیدات غیر دولتی مانند قاچاق انسان و تروریسم است. چارچوب، همکاری‌های منطقه‌ای و چندجانبه را برای مقابله با این چالش‌ها ارتقاء داده و در عین حال ترویج منطقه‌ای صلح‌آمیز و پایدار در جنوب شرق آسیا را دنبال می‌کند.

این چارچوب سیاست خارجی نشان‌دهنده تلاش مالزی برای تقویت نفوذ بین‌المللی خود، حمایت از عدالت و انصاف و اطمینان از حفظ منافع ملی از طریق مشارکت فعال، فراگیر و متوازن در صحنه جهانی است^۱

۲,۲. وزارت سرمایه‌گذاری تجارت و صنعت

این وزارتخانه نقش اساسی در تدوین و اجرای سیاست‌های مرتبط با تجارت بین‌المللی، سرمایه‌گذاری و توسعه صنعتی ایفا می‌کند. MITI در مذاکرات تجاری، ترویج صادرات و جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی (FDI) نقش دارد و ابتکارات آن برای ادغام مالزی در اقتصاد جهانی و افزایش رقابت‌پذیری تجاری کشور بسیار حیاتی است.^۲

۳,۲. سازمان توسعه سرمایه‌گذاری مالزی (MIDA)

این سازمان که تحت نظر MITI فعالیت می‌کند، آژانس اصلی مسئول ترویج و هماهنگی توسعه صنعتی و سرمایه‌گذاری است. MIDA سرمایه‌گذاری‌های داخلی و خارجی در بخش‌های تولید و خدمات را تسهیل کرده و به سرمایه‌گذاران خدمات مشاوره‌ای و پشتیبانی ارائه می‌دهد.^۳

۴,۲. شرکت توسعه تجارت خارجی مالزی (MATRADE)

MATRADE نیز تحت نظر MITI فعالیت کرده و بر ترویج صادرات مالزی تمرکز دارد. این شرکت با مأموریت‌های تجاری، اطلاعات بازار و شرکت در نمایشگاه‌های تجاری بین‌المللی به شرکت‌های محلی برای گسترش بازارهایشان در خارج کمک می‌کند.

۵,۲. وزارت دارایی (MOF)

وزارت دارایی سیاست‌های مالی را نظارت کرده و منابع مالی کشور را مدیریت می‌کند. این وزارتخانه با سایر وزارتخانه‌ها همکاری می‌کند تا اطمینان یابد که سیاست‌های اقتصادی، از جمله سیاست‌های مرتبط با تجارت و سرمایه‌گذاری بین‌المللی، از نظر مالی پایدار بوده و با اهداف اقتصادی مالزی همخوانی دارند.

1- <https://www.malaysia.gov.my/portal/content/30903>

2- <https://www.miti.gov.my/index.php>

3- <https://www.mida.gov.my/>

۶,۲. بانک مرکزی مالزی

این بانک با حفظ ثبات پولی و ایجاد محیط مالی مناسب برای تجارت و سرمایه‌گذاری، در دیپلماسی اقتصادی نقش ایفا می‌کند. بانک مرکزی با نهادهای مالی بین‌المللی تعامل داشته و در مباحث اقتصادی جهانی شرکت می‌کند.

وزارت گردشگری، هنر و فرهنگ: این وزارتخانه با توجه به اهمیت گردشگری به‌عنوان یک منبع درآمد اقتصادی، مالزی را به‌عنوان یک مقصد برتر گردشگری تبلیغ می‌کند و از طریق تبادل فرهنگی و گردشگری بین‌المللی به دیپلماسی اقتصادی کمک می‌نماید.

وزارت کشاورزی و صنایع غذایی: این وزارتخانه در ترویج صادرات محصولات کشاورزی و تضمین امنیت غذایی نقش داشته و از طریق تجارت و همکاری‌های بین‌المللی در حوزه کشاورزی به دیپلماسی اقتصادی کمک می‌کند.

۷,۲. وزارت علوم، فناوری و نوآوری (MOSTI)

این وزارتخانه نوآوری و پیشرفت‌های فناوری را که برای رقابت‌پذیری اقتصادی حیاتی است، ترویج می‌کند و در همکاری‌های بین‌المللی برای ارتقای قابلیت‌های فناوری مالزی مشارکت دارد.

۸,۲. وزارت ارتباطات و دیجیتال^۱

این وزارتخانه توسعه اقتصاد دیجیتال و بخش‌های فناوری اطلاعات را نظارت کرده و زیرساخت‌ها و خدمات دیجیتال مالزی را در سطح بین‌المللی ترویج می‌کند.

۹,۲. سفارت‌ها و کمیسیون‌های عالی مالزی

نمایندگی‌های دیپلماتیک در خارج از کشور در دیپلماسی اقتصادی نقش کلیدی دارند و با تسهیل تجارت و سرمایه‌گذاری، ارائه اطلاعات بازار و حمایت از کسب‌وکارهای مالزیایی در بازارهای خارجی، به پیشبرد منافع اقتصادی کشور کمک می‌کنند.

این نهادها با همکاری یکدیگر استراتژی‌های دیپلماسی اقتصادی مالزی را اجرا می‌کنند و هدف آن‌ها تقویت حضور اقتصادی کشور در سطح جهانی، جذب سرمایه‌گذاری و ترویج توسعه پایدار است.

۳. اولویت‌های کلیدی دیپلماسی اقتصادی مالزی

۱.۳. تنوع‌بخشی به مشارکت‌های اقتصادی

مالزی به‌طور فعال به‌دنبال گسترش ائتلاف‌های اقتصادی خود فراتر از شرکای سنتی است. یکی از گام‌های مهم در این زمینه، درخواست عضویت در گروه بریکس (BRCS) است. این ابتکار به‌دنبال تقویت پیوندهای اقتصادی با اقتصادهای نوظهور و فراهم آوردن فرصت‌های جدید برای همکاری در بخش‌ها و حوزه‌های مختلف سیاست‌گذاری است. نخست‌وزیر مالزی (انور ابراهیم) تأکید کرده‌است که این اقدام با منافع ملی مالزی همسو بوده و فرصت‌های جدیدی را برای تنوع‌بخشی به مشارکت‌های اقتصادی فراهم می‌کند.^۱

۲.۳. تقویت همگرایی منطقه‌ای

در حالی که مالزی برای بر عهده گرفتن ریاست آسه‌آن در سال ۲۰۲۵ آماده می‌شود، تلاش‌های خود را برای تقویت یکپارچگی اقتصادی منطقه‌ای افزایش داده است. این تلاش‌ها شامل مشارکت فعال در چارچوب‌ها و ابتکارات آسه‌آن برای تقویت تجارت و سرمایه‌گذاری منطقه‌ای می‌شود. تمرکز بر تقویت همکاری‌های اقتصادی در جنوب شرق آسیا به منظور تضمین رشد پایدار و ثبات منطقه‌ای است.^۲

۳.۳. بهبود زیرساخت‌ها و اتصال

سرمایه‌گذاری در پروژه‌های زیرساختی یکی از ارکان اصلی دیپلماسی اقتصادی مالزی بوده‌است. همکاری با چین، به‌ویژه تحت طرح کمربند و جاده، به توسعه پروژه‌های مهمی مانند خط راه‌آهن ساحل شرقی (ECRL) منجر شده است. این پروژه‌ها با هدف بهبود اتصال، تسهیل تجارت و ادغام بیشتر مالزی در زنجیره‌های ارزش منطقه‌ای و جهانی طراحی شده‌اند.^۳

۴.۳. ترویج توسعه پایدار و فناوری

مالزی توسعه پایدار و پیشرفت‌های فناوری را در اولویت دیپلماسی اقتصادی خود قرار داده است. طرح جدید صنعتی (NIMP) ۲۰۳۰ بر بخش‌هایی مانند نیمه‌هادی‌ها و اقتصاد دیجیتال تمرکز دارد و با هدف افزایش رقابت‌پذیری و جذب سرمایه‌گذاری خارجی طراحی شده است. این استراتژی با روندهای جهانی به سمت

1- <https://www.malaymail.com/news/malaysia/2024/08/21/pm-anwar-eyes-brics-membership-to-boost-malysias-economic-diplomacy-and-strategic-partnerships/147680>

2- <https://www.isis.org.my/2024/09/03/malaysia-as-2025-asean-chair-a-test-of-diplomacy-regional-cohesion-and-its-china-ties/>

3- https://www.reuters.com/world/asia-pacific/malaysia-china-mark-50-years-ties-with-deals-development-durians-2024-06-19/?utm_source=chatgpt.com

فناوری‌های سبز و تحول دیجیتال همسو است.^۱

۵,۳. تعادل در روابط با قدرت‌های بزرگ

حفظ رویکرد متعادل در روابط با قدرت‌های بزرگ جهانی، به‌ویژه ایالات متحده و چین، برای مالزی اهمیت دارد. نخست‌وزیر انور ابراهیم بر اهمیت تعامل با هر دو کشور برای حفظ منافع اقتصادی مالزی و پرهیز از وابستگی به یک کشور خاص تأکید کرده‌است. این دیپلماسی متعادل به‌دنبال مدیریت تنش‌های ژئوپلیتیکی و تضمین ثبات اقتصادی مالزی است. به‌طور خلاصه دیپلماسی اقتصادی مالزی بر تقویت مشارکت‌های متنوع، ارتقای یکپارچگی منطقه‌ای و جهانی و ترویج رشد اقتصادی پایدار متمرکز بوده‌است.

۴. اسناد بالادستی توسعه اقتصادی مالزی تا سال ۲۰۳۰

مالزی چندین طرح استراتژیک و جامع را برای هدایت توسعه اقتصادی خود تا سال ۲۰۳۰ تدوین کرده‌است. این طرح‌ها شامل بخش‌ها و اهداف مختلفی هستند اما هدف کلان آنها ارتقای رشد پایدار، فراگیری و رقابت‌پذیری جهانی است. طرح‌های کلیدی را به صورت ذیل می‌توان دسته بندی کرد:

۱,۴. چشم‌انداز رفاه مشترک ۲۰۳۰

چشم‌انداز رفاه مشترک (SPV ۲۰۳۰) ۲۰۳۰ چارچوب راهبردی مالزی برای دستیابی به رشد اقتصادی پایدار با توزیع عادلانه در میان همه گروه‌های درآمدی، قومیت‌ها و مناطق تا سال ۲۰۳۰ است. این طرح در اکتبر ۲۰۱۹ اجرایی شد و هدف آن کاهش نابرابری‌های درآمدی و تضمین برخورداری همه مردم مالزی از یک استاندارد زندگی مناسب است. چشم‌انداز رفاه مشترک ۲۰۳۰ بر سه هدف اصلی بنا شده است:

۱. بازسازی اقتصاد

حرکت به سمت اقتصادی مبتنی بر دانش که امکان مشارکت همه گروه‌ها در تمام سطوح را فراهم می‌کند و جامعه‌ای پیشرفته‌تر را پرورش می‌دهد.

۲. رسیدگی به نابرابری‌های درآمدی

کاهش شکاف درآمدی به منظور اطمینان از این که هیچ فردی به دلیل تفاوت‌های قومی، طبقات اجتماعی و نابرابری‌های منطقه‌ای نادیده گرفته نمی‌شود.

۳. ایجاد یک ملت متحد و مرفه

1- <https://www.malaymail.com/news/malaysia/2024/10/14/malaysia-leverages-new-industrial-master-plan-brics-membership-to-boost-competitiveness-and-investment-amid-geopolitical-risks-says-minister/153581>

تبدیل مالزی به‌عنوان یک ملت متحد و مرفه و یک مرکز جدید اقتصادی در آسیا.

۲,۴. اصول راهبردی

برای دستیابی به این اهداف، SPV ۲۰۳۰ شامل پانزده اصل راهبردی است که این اصول به‌عنوان پایه‌ای برای سیاست‌ها و ابتکارات تحت SPV ۲۰۳۰ عمل می‌کنند.

۱. اقتصادی که درآمدها در آن بهینه توزیع شده
۲. رویکرد مبتنی بر نیاز
۳. دموکراسی و ثبات
۴. رفاه پایدار
۵. فراگیری
۶. اقتصاد سیاسی نهادی
۷. صداقت و حکمرانی خوب
۸. نتایج عادلانه
۹. جامعه یادگیرنده
۱۰. مدل اجتماعی یکپارچه
۱۱. وحدت در تنوع
۱۲. رشد عادلانه
۱۳. اقتصاد آینده نگرانه
۱۴. محور اقتصادی آسیا
۱۵. حاکمیت و پایداری

گفتنی است که SPV ۲۰۳۰ هفت محور راهبردی برای پیشبرد اهداف خود تعیین کرده‌است:

۱. اکوسیستم کسب‌وکار و صنعت: تقویت اکوسیستم برای حمایت از رشد کسب‌وکار و توسعه صنعتی.
۲. فعالیتهای کلیدی رشد اقتصادی: تمرکز بر بخش‌های با پتانسیل رشد بالا برای تحریک اقتصاد.
۳. توسعه سرمایه انسانی: سرمایه‌گذاری در آموزش و مهارت‌آموزی برای ساختن یک نیروی کار توانمند.
۴. بازار کار و پرداخت منصفانه به کارمندان: بهبود شرایط بازار کار و تضمین پرداخت منصفانه.
۵. ارتقاء رفاه اجتماعی: بهبود کیفیت زندگی از طریق خدمات اجتماعی، بهداشتی و مسکن بهتر.
۶. شمولیت منطقه‌ای: اطمینان از توسعه متوازن در تمامی مناطق به منظور کاهش نابرابری‌ها.

۷. سرمایه اجتماعی: تقویت پیوندهای اجتماعی و توسعه یک جامعه همبسته.

این محورهای راهبردی هدایت‌گر سیاست‌ها و برنامه‌های SPV ۲۰۳۰ هستند. چشم‌انداز ۲۰۳۰ SPV شامل چندین فعالیت کلیدی اقتصادی برای تحریک رشد است:

- مالزی به‌عنوان یک مرکز اسلامی
- اقتصاد دیجیتال
- انقلاب صنعتی ۴.۰
- مرکزیت آسه‌آن
- مرکز غذای حلال
- لجستیک، حمل‌ونقل و تحرک پایدار
- اقتصاد ساحلی و دریایی
- انرژی‌های تجدیدپذیر
- اقتصاد سبز
- کشاورزی هوشمند و با ارزش بالا
- خدمات پیشرفته و مدرن

این فعالیت‌ها با هدف متنوع‌سازی اقتصاد و ایجاد فرصت‌های جدید رشد طراحی شده‌اند.

۳،۴. اجرای طرح و نظارت

اجرای SPV ۲۰۳۰ با برنامه‌های ملی توسعه مالزی، از جمله برنامه پنج‌ساله دوازدهم مالزی (MP12) و برنامه سیزدهم مالزی (MP13)، ادغام شده است. دولت یک ساختار حکمرانی چندگانه به ریاست نخست‌وزیر برای نظارت و اجرای این چشم‌انداز ایجاد کرده است. به‌طور خلاصه، چشم‌انداز رفاه مشترک ۲۰۳۰ طرح جامعی برای دستیابی به رشد اقتصادی عادلانه و پایدار در مالزی است که هدف آن بهره‌مندی تمامی شهروندان از رفاه ملی است.^۱

۴,۴. برنامه دوازدهم مالزی (12MP) در سال‌های ۲۰۲۱-۲۰۲۵

برنامه دوازدهم مالزی یک چارچوب راهبردی است که هدف آن هدایت مالزی به سوی تبدیل شدن به یک کشور مرفه، با توسعه فراگیر و پایدار است. این برنامه حول سه محور اصلی تنظیم شده است: بازتنظیم اقتصاد، تقویت امنیت، رفاه و فراگیری آن و پیشبرد توسعه پایدار. برای حمایت از این محورها، برنامه چهار محرک سیاستی معرفی کرده است: توسعه استعدادهای آینده، تسریع در پذیرش فناوری و نوآوری، بهبود ارتباطات و زیرساخت‌های حمل‌ونقل و تقویت خدمات عمومی. این رویکرد جامع به منظور پرداختن به چالش‌های کنونی و تجدید توسعه اجتماعی-اقتصادی مالزی برای دستیابی به پایداری و رفاه درازمدت طراحی شده است. یکی از جنبه‌های مهم برنامه دوازدهم مالزی، تخصیص هزینه‌های توسعه‌ای چشمگیر آن است که بالغ بر ۴۰۰ میلیارد رینگیت مالزی تخمین زده شده و نسبت به برنامه قبلی ۵۴ درصد افزایش یافته است. این سرمایه‌گذاری تعهد دولت را برای اجرای طرح‌های تحول‌آفرین در بخش‌های مختلف، از جمله آموزش، بهداشت و زیرساخت‌ها، برای دستیابی به اهداف برنامه نشان می‌دهد. برنامه دوازدهم همچنین بر اهمیت مشارکت عمومی و همکاری میان سهامداران مختلف، از جمله نهادهای دولتی، بخش خصوصی و جامعه مدنی، به منظور تضمین اجرای مؤثر و تحقق اهداف خود تأکید دارد.^۱

۵,۴. طرح جامع صنعتی جدید ۲۰۳۰ (NIMP ۲۰۳۰)

طرح جامع صنعتی جدید مالزی (NIMP ۲۰۳۰) یک ابتکار راهبردی برای تحول بخش تولید و خدمات مرتبط در این کشور طی یک دوره هفت ساله است که با چشم‌انداز اقتصاد مدنی (MADANI) همسو می‌باشد. این طرح در تاریخ ۱ سپتامبر ۲۰۲۳ توسط نخست‌وزیر انور ابراهیم رونمایی شد و هدف آن، جانمایی مالزی به‌عنوان یک رهبر جهانی در توسعه صنعتی و دستیابی به رشد اقتصادی پایدار و فراگیر است.

۱,۵,۴. اهداف کلان اقتصادی

این استراتژی اهداف اقتصادی بلندپروازانه‌ای را تا سال ۲۰۳۰ تعیین کرده است:

رشد ارزش‌افزوده تولید: افزایش ۶۱ درصدی ارزش‌افزوده بخش تولید، رسیدن به ۵۸۷,۵ میلیارد رینگیت مالزی، با نرخ رشد ترکیبی سالانه ۶,۵ (CAGR) درصد.

- گسترش اشتغال: ایجاد حدود ۳,۳ میلیون شغل، با تمرکز بر مشاغل با مهارت بالا برای بهبود توانمندی‌های نیروی کار.

- افزایش متوسط حقوق: دستیابی به نرخ رشد ترکیبی سالانه ۹.۶ درصدی در متوسط حقوق بخش تولید، با هدف بهبود استاندارد زندگی کارگران.

۲,۵,۴. اهداف استراتژیک

این طرح شش هدف کلیدی برای ارتقاء جایگاه اقتصادی مالزی تعیین کرده‌است:

۱. افزایش پیچیدگی اقتصادی: ارتقاء تولید محصولات پیچیده و با ارزش بالا برای بهبود جایگاه مالزی در زنجیره ارزش جهانی.
 ۲. ایجاد فرصت‌های شغلی با ارزش بالا: توسعه و جذب نیروی کار برای مشاغل با مهارت بالا، تشویق به نوآوری و افزایش بهره‌وری.
 ۳. گسترش پیوندهای داخلی: تقویت ارتباط بین صنایع محلی به منظور ایجاد یک اکوسیستم صنعتی منسجم و مقاوم.
 ۴. توسعه خوشه‌های جدید و موجود: رشد خوشه‌های صنعتی جدید و موجود برای توسعه منطقه‌ای.
 ۵. ارتقاء فراگیری: تضمین رشد عادلانه در مناطق و جوامع مختلف و کاهش نابرابری‌های اقتصادی.
- بهبود شیوه‌های زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی (ESG) ترویج شیوه‌های کسب‌وکار پایدار و مسئولانه برای همگامی با استانداردهای جهانی.
- ۳,۵,۴. رویکرد مبتنی بر مأموریت

۲۰۳۰ NIMP از رویکردی مبتنی بر مأموریت استفاده می‌کند که بر چهار مأموریت استراتژیک، با پشتیبانی ۲۱ استراتژی و ۶۲ برنامه اقدام تمرکز دارد:

۱. پیشبرد پیچیدگی اقتصادی: تشویق صنایع به ارتقاء زنجیره ارزش از طریق پذیرش فناوری‌های پیشرفته و تولید محصولات پیچیده.
۲. تقویت دیجیتالی برای کشوری پویا: ترویج تحول دیجیتال در صنایع برای افزایش بهره‌وری و رقابت‌پذیری.
۳. پیگیری هدف کربن خنثی: تعهد به شیوه‌های پایدار و دستیابی به کربن صفر، همگام با اهداف جهانی زیست‌محیطی.
۴. تأمین امنیت اقتصادی و فراگیری: اطمینان از مقاومت اقتصادی و رشد فراگیر و حفاظت از منافع

اقتصادی ملی.

۴,۵,۴. عوامل کلیدی پیاده‌سازی

اجرای موفقیت‌آمیز NIMP ۲۰۳۰ به چهار عامل کلیدی بستگی دارد:

اکوسیستم مالی: بسیج منابع مالی برای حمایت از توسعه صنعتی، از جمله ایجاد صندوق توسعه صنعتی (NIDF) NIMP ۲۰۳۰ برای افزایش رقابت‌پذیری شرکت‌های کوچک و متوسط.

۱. توسعه و جذب استعدادها: سرمایه‌گذاری در برنامه‌های آموزشی و مهارتی برای توسعه نیروی کاری که قادر به رهبری تحول صنعتی باشد.

۲. سهولت سرمایه‌گذاری: تسهیل فرآیندها برای بهبود سهولت کسب و کار و جذب سرمایه‌گذاری‌های داخلی و خارجی.

۳. چارچوب حاکمیتی: اجرای ساختار حاکمیتی قوی برای نظارت و اطمینان از اجرای مؤثر طرح.

۴,۶. تمرکز بر بخش‌ها

NIMP ۲۰۳۰ پنج بخش اولویت‌دار برای رشد صنعتی را شناسایی کرده است:

۱. هوافضا: توسعه ظرفیت‌های تولید و خدمات هوافضا برای تبدیل مالزی به یک مرکز منطقه‌ای.

۲. مواد شیمیایی: افزایش تولید محصولات شیمیایی با ارزش بالا با استفاده از منابع طبیعی غنی مالزی.

الکترونیک و برق (E&E): تقویت بخش E&E با تمرکز بر فناوری‌های پیشرفته و نوآوری.

۳. داروسازی: ترویج توسعه و تولید محصولات دارویی برای تأمین تقاضای داخلی و جهانی.

۴. تجهیزات پزشکی: گسترش صنعت تجهیزات پزشکی با تأکید بر کیفیت و نوآوری برای خدمت به بازارهای جهانی.

۴,۷. سرمایه‌گذاری و پیاده‌سازی

اجرای NIMP ۲۰۳۰ (طرح ملی صنعتی‌سازی مالزی ۲۰۳۰) به سرمایه‌گذاری کلان حدود ۹۵ میلیارد رینگیت مالزی طی هفت سال نیاز دارد که عمدتاً از بخش خصوصی تأمین می‌شود و دولت با تسهیل سیاست‌ها و ارائه مشوق‌ها پشتیبانی خواهد کرد. این طرح نمایانگر یک طرح جامع و بلندپروازانه برای تحول چشم‌انداز صنعتی مالزی است. با تمرکز بر پیچیدگی اقتصادی، تحول دیجیتال، پایداری و فراگیری، این

طرح به‌دنبال تبدیل مالزی به یک بازیگر رقابتی و مقاوم در اقتصاد جهانی و تضمین رشد پایدار و رفاه برای مردم خود است.

۱,۴,۷. نقشه راه گذار انرژی ملی (NETR)

چارچوب راهبردی مالزی برای تحول بخش انرژی با هدف دستیابی به صفر خالص انتشار گازهای گلخانه‌ای تا سال ۲۰۵۰ است. این نقشه راه که در سال ۲۰۲۳ در دو فاز رونمایی شد، شش محور اصلی انتقال انرژی شامل بهره‌وری انرژی، انرژی‌های تجدیدپذیر، هیدروژن، زیست‌انرژی، حمل‌ونقل سبز و جذب، استفاده و ذخیره‌سازی کربن (CCUS) را مشخص می‌کند. نقشه راه پروژه‌های محرک کلیدی را، از جمله توسعه پارک‌های بزرگ خورشیدی و ایجاد مناطق انرژی تجدیدپذیر، برای جذب سرمایه‌گذاری و ایجاد اشتغال در عین کاهش انتشار کربن تعریف کرده‌است. این نقشه راه بر اهمیت یک چارچوب قوی سیاستی و نظارتی برای تسهیل انتقال انرژی تأکید دارد. نقشه راه فرصت‌های سرمایه‌گذاری بین ۴۳۵ میلیارد تا ۱.۸۵ تریلیون رینگیت مالزی تا سال ۲۰۵۰ را پیش‌بینی می‌کند و می‌تواند حدود ۲۳,۰۰۰ شغل با تأثیر بالا را در فاز اولیه خود ایجاد کند. نقشه راه همچنین بر ایجاد مسیر کم‌کربن، تعیین ترکیب سبد انرژی ملی، تعیین اهداف کاهش انتشار و شناسایی عوامل مؤثر در موفقیت انتقال انرژی تمرکز دارد.^۱

۸,۴. نقشه راه اقتصاد دیجیتال (MyDIGITAL)

این طرح، ابتکاری راهبردی است که هدف آن تبدیل این کشور به یک ملت با درآمد بالا و محوریت دیجیتال و همچنین به یک رهبر منطقه‌ای در اقتصاد دیجیتال تا سال ۲۰۳۰ می‌باشد. این طرح که در فوریه ۲۰۲۱ رونمایی شد، اولویت‌های کلیدی برای تقویت زیرساخت‌های دیجیتال، پیشبرد نوآوری و ارتقاء مهارت‌های دیجیتال در میان مردم مالزی را مشخص می‌کند. طرح MyDIGITAL بر شش محور راهبردی تمرکز دارد: تحول دیجیتال در بخش عمومی، تقویت رقابت‌پذیری اقتصادی از طریق پذیرش فناوری دیجیتال، توسعه استعدادهای دیجیتال، تضمین فراگیری دیجیتال، تقویت زیرساخت‌های دیجیتال کشور و ایجاد چارچوبی قوی برای حاکمیت داده. از جمله ابتکارات کلیدی این طرح می‌توان به گسترش پوشش 5G، ترویج رشد تجارت الکترونیک، حمایت از کارآفرینی دیجیتال و بهبود سواد دیجیتال اشاره کرد که مالزی را برای انقلاب صنعتی چهارم (IR4.۰) آماده می‌سازد.

طرح MyDIGITAL پیش‌بینی می‌کند که تا سال ۲۰۲۵، اقتصاد دیجیتال ۲۲.۶ درصد از تولید ناخالص داخلی مالزی را تشکیل داده و حدود ۵۰۰,۰۰۰ شغل در این بخش ایجاد کند. این طرح بر همکاری میان نهادهای دولتی، بخش خصوصی و جامعه مدنی تأکید دارد تا به یک اقتصاد دیجیتال فراگیر دست یابد.

1- <https://www.thestar.com.my/news/nation/2023/08/29/pm-to-launch-national-energy-transition-roadmap-on-aug-29>

هم‌چنین MyDIGITAL با هدف توانمندسازی کسب‌وکارها، بهبود خدمات دولتی و تبدیل مالزی به‌عنوان یک پیشگام در فضای دیجیتال تدوین شده است و در عین حال به نگرانی‌های امنیت سایبری، حریم خصوصی داده‌ها و مسائل اخلاقی پیرامون تحول دیجیتال توجه می‌کند.^۱

۵. چارچوب اقتصاد مدنی

چارچوب اقتصاد مدنی که ژوئیه ۲۰۲۳ توسط نخست‌وزیر مالزی، انور ابراهیم، رونمایی شد، یک ابتکار استراتژیک با هدف احیای چشم‌انداز اقتصادی مالزی و ارتقای کیفیت زندگی شهروندان آن است. این برنامه جامع بر دو هدف اصلی تمرکز دارد: بازسازی اقتصاد برای قرار دادن مالزی در جایگاه یکی از اقتصادهای پیشرو آسیا و اطمینان از اینکه رفاه حاصل از آن به نفع تمامی مالزیایی‌ها باشد.

برای دستیابی به این اهداف، این چارچوب هفت شاخص کلیدی عملکرد (KPI) را تعیین کرده است که باید طی یک دهه محقق شوند:

۱. **قرار گرفتن در میان ۳۰ اقتصاد برتر جهانی:** ارتقای مالزی به جمع ۳۰ اقتصاد بزرگ جهان.
۲. **رتبه‌بندی در میان ۱۲ کشور برتر در شاخص رقابت‌پذیری جهانی:** بهبود جایگاه مالزی در رقابت‌پذیری جهانی.
۳. **سهم ۴۵ درصدی درآمد نیروی کار:** افزایش سهم درآمد نیروی کار به ۴۵ درصد از کل درآمد ملی.
۴. **مشارکت ۶۰ درصدی زنان در نیروی کار:** افزایش مشارکت زنان در نیروی کار به ۶۰ درصد.
۵. **قرار گرفتن در میان ۲۵ کشور برتر در شاخص توسعه انسانی:** بهبود جایگاه مالزی در شاخص‌های توسعه انسانی.
۶. **رتبه‌بندی در میان ۲۵ کشور برتر در شاخص ادراک فساد:** تقویت حکمرانی برای دستیابی به رتبه‌ای در میان ۲۵ کشور برتر در ادراک فساد.
۷. **کاهش کسری مالی به ۳ درصد یا کمتر:** دستیابی به پایداری مالی با کاهش کسری بودجه به ۳ درصد یا کمتر.^۲

مرکزیت چارچوب اقتصاد مدنی بر توزیع عادلانه ثروت قرار دارد. این طرح بر ایجاد فرصت‌های شغلی

1- <https://B2n.ir/n21119>

2- <https://www.pmo.gov.my/2023/10/madani-economy-has-comprehensive-implementation-framework-unlike-spv-2030-pm-anwar/>

معنادار، اطمینان از دسترسی برابر به منابع و ایجاد یک سیستم حفاظت اجتماعی قوی تأکید می‌کند. همچنین بر اصلاحات در حوزه‌های بهداشت، آموزش، زیرساخت‌ها و مسکن مقرون‌به‌صرفه برای ارتقای سطح زندگی تمامی مالزیایی‌ها تمرکز دارد.

در راستای این اهداف، دولت قصد دارد سیاست‌هایی را اجرا کند که دستمزدها را نسبت به تولید ناخالص داخلی (GDP) افزایش دهد و سهم درآمد نیروی کار را به ۴۵ درصد برساند تا با کشورهای توسعه‌یافته همسو شود. این اقدامات شامل بازنگری در سطوح حداقل دستمزد و معرفی قوانینی برای اطمینان از محیط کاری مناسب و کاهش وابستگی به نیروی کار خارجی کم‌مهارت است.

این چارچوب همچنین یک استراتژی جامع اجرایی را ترسیم می‌کند که آن را از برنامه‌های اقتصادی قبلی مانند چشم‌انداز رفاه مشترک (SPV ۲۰۳۰) متمایز می‌کند. این طرح به چالش‌های کنونی مانند مسائل حکمرانی، بدهی ملی و کسری بودجه می‌پردازد و نقشه راه روشنی برای اصلاحات و توسعه اقتصادی ارائه می‌دهد. به‌طور کلی، چارچوب اقتصاد مدنی نمایانگر تلاش استراتژیک مالزی برای تقویت رشد اقتصادی پایدار، افزایش رقابت‌پذیری جهانی و اطمینان از توزیع عادلانه منافع رفاه در میان مردم است.

۵. سیاست تجاری مالزی

در دوران پساجنگ سرد، تجارت خارجی مالزی تحولات مهمی به خود دیده است. در دوره زمانی ۱۹۹۰ تا ۱۹۹۷، مالزی رشد اقتصادی قابل توجهی را تجربه کرد و تجارت نقش اساسی در این روند ایفا کرد. صادرات این کشور، به‌ویژه در حوزه محصولات الکترونیکی و برقی، به‌طور چشمگیری افزایش یافت و مالزی را به یکی از بازیگران مهم در بازار جهانی نیمه‌هادی‌ها تبدیل کرد. شرکای تجاری اصلی در این دوره شامل ایالات متحده، ژاپن و سنگاپور بودند. سیاست‌های دولتی نیز بر صنعتی‌سازی مبتنی بر صادرات تمرکز داشتند و سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی به منظور تقویت ظرفیت‌های تولیدی جذب شد. بحران مالی آسیایی در سال‌های ۱۹۹۷ تا ۱۹۹۹ تأثیرات شدیدی بر اقتصاد مالزی داشت و منجر به کاهش تولید ناخالص داخلی و افت شدید حجم تجارت شد. صادرات و واردات این کشور به دلیل کاهش تقاضای جهانی و افت ارزش پول ملی با مشکلاتی مواجه شدند. دولت مالزی در پاسخ به این بحران، کنترل‌های ارزی اعمال کرد و رینگیت را به دلار آمریکا متصل نمود که منجر به تثبیت اقتصادی و آغاز روند بهبود تدریجی تجارت شد.

پس از این بحران، در دوره زمانی ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۷، تجارت مالزی دوباره رشد کرد و این بار با تنوع‌بخشی به بازارها و محصولات جدید همراه بود. ظهور چین به‌عنوان یک قدرت اقتصادی جهانی فرصت‌های صادراتی جدیدی برای مالزی فراهم کرد و باعث افزایش تجارت با کشورهای شرق آسیا شد. سیاست‌های

دولت در این دوره بر افزایش رقابت‌پذیری از طریق سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌ها و آموزش متمرکز بود و به تقویت رشد تجارت کمک کرد.

بحران مالی جهانی در سال‌های ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۰ تأثیرات منفی بر صادرات مالزی داشت و باعث کاهش تقاضای جهانی شد. دولت با اجرای بسته‌های محرک اقتصادی به منظور حفظ تقاضای داخلی و کاهش اثرات بحران بر تجارت واکنش نشان داد. با وجود کاهش صادرات، این اقدامات به کاهش اثرات بحران کمک کرد و بازیابی سریع‌تر اقتصاد نسبت به بسیاری از کشورها را امکان‌پذیر کرد.

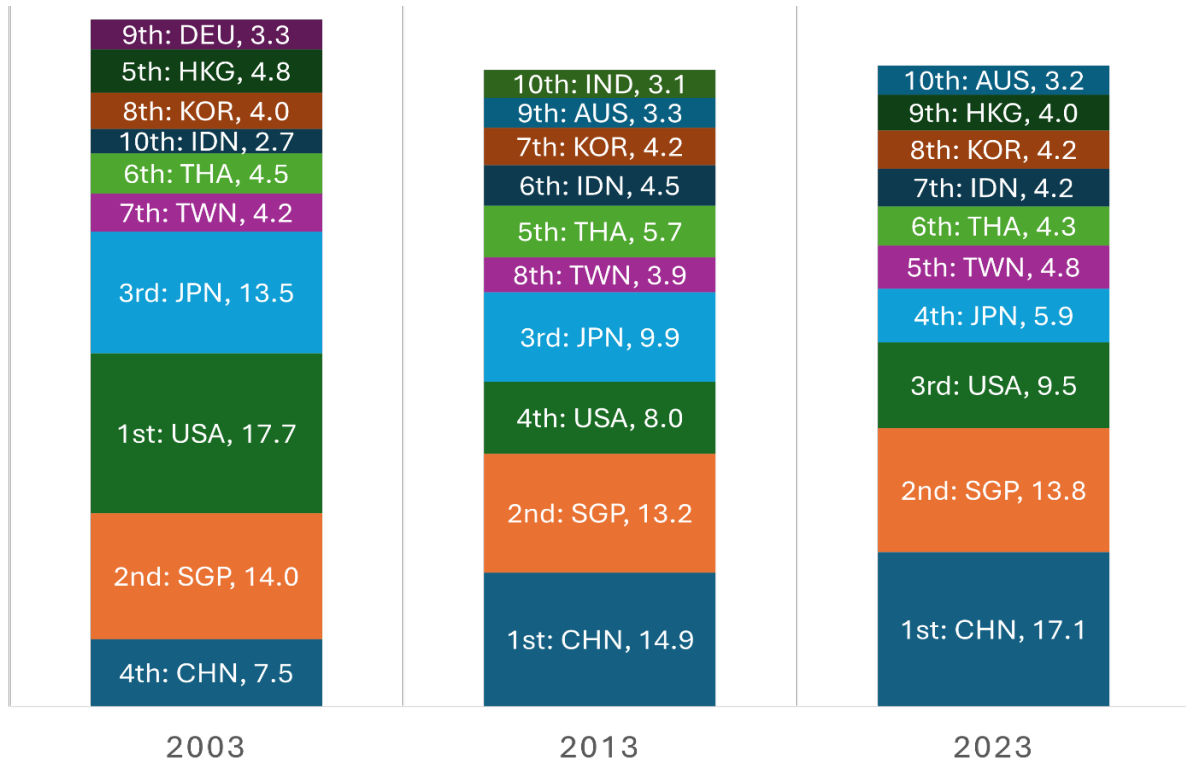
در سال‌های پس از بحران مالی جهانی، تجارت مالزی انعطاف‌پذیری و توانایی تطبیق خود را نشان داد. این کشور به تنوع‌بخشی در شرکای تجاری خود ادامه داد. از همین رو، تجارت با کشورهای آسه‌آن، چین و هند رشد چشمگیری داشت. همچنین، مشارکت در ابتکارات ادغام اقتصادی منطقه‌ای، مانند جامعه اقتصادی آسه‌آن (AEC) و توافق‌نامه جامع و پیشرفته برای مشارکت ترانس-پاسیفیک (CPTPP)، افق‌های تجاری بیشتری را برای مالزی فراهم کرد. تا سال ۲۰۲۴، حجم کل تجارت مالزی به سطوح بی‌سابقه‌ای رسید و رشد قابل‌توجهی در صادرات و واردات به ثبت رسید.

به عبارت دیگر، حجم تجارت مالزی در چند دهه گذشته رشد قابل‌توجهی داشته و نقش فزاینده‌ای در تجارت جهانی ایفا کرده است. در سال ۱۹۹۰، کل تجارت مالزی (صادرات و واردات) حدود ۵۰ میلیارد دلار بود. تا سال ۲۰۰۰، این رقم به حدود ۱۸۰ میلیارد دلار رسید که ناشی از صنعتی‌سازی سریع و سیاست‌های مبتنی بر صادرات بود. در سال ۲۰۱۰، حجم تجارت همچنان به رشد خود ادامه داد و به حدود ۳۶۰ میلیارد دلار رسید که به دلیل تقاضای قوی برای صادرات الکترونیکی و روغن نخل بود. این روند رشد همچنان ادامه داشت و حجم تجارت مالزی علی‌رغم چالش‌های ناشی از همه‌گیری جهانی کووید-۱۹ در سال ۲۰۲۰ به حدود ۴۲۰ میلیارد دلار رسید. تا سال ۲۰۲۳، حجم تجارت به حدود ۶۰۰ میلیارد دلار افزایش یافت که عمدتاً به دلیل بهبود اقتصادی، تلاش‌های متنوع‌سازی و روابط تجاری قوی در منطقه آسه‌آن و فراتر از آن بود. این افزایش پیوسته نشان‌دهنده تاب‌آوری اقتصاد مالزی و تلاش‌های استراتژیک آن برای بهره‌برداری از فرصت‌های تجارت جهانی است.^۱

سیاست‌ها و ابتکارات استراتژیک مالزی در این دوره‌ها نقش کلیدی در مواجهه با چالش‌های اقتصادی جهانی و بهره‌برداری از فرصت‌های جدید ایفا کرده‌اند. تعهد این کشور به تنوع‌بخشی و ادغام در اقتصاد جهانی برای حفظ رشد تجارت در طول این سال‌ها بسیار مؤثر بوده است. نکته مهم در این روند آن است که مالزی، علی‌رغم توسعه روابط تجاری با چین، از وابستگی بیش از حد به این کشور پرهیز کرده است، معضلی که طیفی از کشورهای در حال توسعه با آن دست و پنجه نرم می‌کنند. همان‌طور که

نمودار زیر نشان می‌دهد، علیرغم رشد جایگاه چین در تجارت خارجی مالزی در دو دهه اخیر، این کشور توانسته است تنوع تجاری خود را تا حد قابل توجهی حفظ کند.

نمودار شماره ۲- تحول در سهم تجارت مالزی با شرکای مختلف ۲۰۲۳-۲۰۰۳^۱

در تصویر کلان سیاست تجاری مالزی، تمرکز این کشور بر حفظ باز بودن و ادغام عمیق منطقه‌ای در عین مقابله با چالش‌های اقتصادی جهانی منعکس است. همان‌طور که اشاره شد، مالزی قصد دارد از طریق اصلاحات ساختاری که در برنامه پنج‌ساله دوازدهم مالزی (۲۰۲۱-۲۰۲۵) مشخص شده، بین سال‌های ۲۰۲۴ تا ۲۰۲۸ به یک کشور با درآمد بالا تبدیل شود. این برنامه بر تحول اقتصادی، شمول اجتماعی و پایداری تأکید دارد. تجارت یکی از ارکان اصلی این چارچوب اقتصادی است، حوزه‌ای که به‌طور قابل توجهی در تولید ناخالص داخلی و اشتغال سهم دارد. به‌عنوان یک اقتصاد باز، مالزی به دنبال ایجاد تعادل میان مدل مبتنی بر صادرات و رشد تقاضای داخلی و بهبود سیاست‌های ساختاری است.

همان‌طور که اشاره شد، سیاست‌های تجاری و سرمایه‌گذاری مالزی بر پایه چارچوبی به رهبری وزارت تجارت بین‌الملل و صنعت (MITI) استوار است. تعامل این نهاد با تجارت بین‌الملل شامل بخش‌های استراتژیکی مانند تولید، خودرو و محصولات حلال است. MITI تلاش‌هایی برای افزایش بهره‌وری، حمایت از شرکت‌های کوچک و متوسط (SMEs) و تطبیق عملکردهای تجاری مالزی با استانداردهای بین‌المللی

¹ <https://thediplomat.com/2024/11/debunking-the-myth-of-malysias-economic-overdependence-on-china/>

انجام می‌دهد.

مالزی همچنان یک عضو فعال سازمان تجارت جهانی (WTO) است و اخیراً بر مسائل مرتبط با محدودیت‌های صادرات روغن نخل تمرکز کرده است. همچنین نقش خود را در چارچوب‌های منطقه‌ای مانند آسه‌آن تقویت کرده و به آزادسازی تجاری از طریق توافقاتی مانند جامعه اقتصادی آسه‌آن و توافق‌نامه تجارت خدمات آسه‌آن کمک کرده است. این موضوع نشان‌دهنده تمرکز مالزی بر ادغام منطقه‌ای است.

مالزی شبکه‌ای از توافقات تجارت آزاد (FTAs) دوجانبه و منطقه‌ای برای تنوع‌بخشی به دسترسی به بازارها ایجاد کرده است. این کشور توافق‌نامه جامع و پیشرفته مشارکت ترانس-پاسیفیک (CPTPP) را تصویب کرده و در مشارکت جامع اقتصادی منطقه‌ای (RCEP) نیز به‌طور فعال مشارکت دارد. این توافقات به‌منظور عمیق‌تر کردن دسترسی به بازار و تقویت روابط اقتصادی با شرکای تجاری کلیدی طراحی شده‌اند. به‌دیگر سخن، مالزی به‌صورت استراتژیک شبکه‌ای از توافق‌نامه‌های تجارت آزاد (FTAs) را برای تقویت تجارت خارجی و رشد اقتصادی خود توسعه داده است. تا سال ۲۰۲۴، این کشور ۱۶ توافق‌نامه تجارت آزاد را به اجرا گذاشته است که شامل ۷ توافق‌نامه دوجانبه و ۹ توافق‌نامه منطقه‌ای می‌شود.

۶. توافق‌نامه‌های کلیدی تجاری

۱.۶. توافق‌نامه‌های دوجانبه

توافق‌نامه شراکت اقتصادی مالزی-ژاپن (MJEPA)

از سال ۲۰۰۶ اجرایی شده و تجارت کالاها و خدمات بین مالزی و ژاپن را تقویت کرده است.

توافق‌نامه تجارت آزاد مالزی-استرالیا (MAFTA)

از سال ۲۰۱۳ اجرایی شده و جریان‌های تجارت و سرمایه‌گذاری بین دو کشور را تسهیل کرده است.

۲.۶. توافق‌نامه‌های منطقه‌ای

○ منطقه تجارت آزاد آسه‌آن (AFTA)

برای ترویج تجارت درون منطقه‌ای آسه‌آن از طریق کاهش تعرفه‌ها و موانع غیرتعرفه‌ای تأسیس شده است.

توافق‌نامه جامع اقتصادی منطقه‌ای (RCEP)

در سال ۲۰۲۲ اجرا شد و یکی از بزرگ‌ترین توافق‌نامه‌های تجاری در جهان است که ۱۵ کشور از جمله اعضای آسه‌آن، چین، ژاپن، کره جنوبی، استرالیا و نیوزلند را شامل می‌شود. این توافق‌نامه به‌منظور

کاهش تعرفه‌ها و تسهیل تجارت طراحی شده است.^۱

توافق‌نامه‌های تجارت آزاد (FTAs) تأثیر قابل توجهی بر تجارت خارجی مالزی داشته‌اند. در سال ۲۰۲۲، تجارت با کشورهای شریک FTA حدود ۶۷.۳ درصد از کل تجارت مالزی را شامل می‌شد و به ارزش ۱.۹۱۶ تریلیون رینگیت بود. صادرات به این کشورها بالغ بر ۱.۰۶۹ تریلیون رینگیت و واردات ۸۴۷.۰۶ میلیارد رینگیت بود که منجر به تراز تجاری مثبت ۲۲۱.۹۴ میلیارد رینگیت شد. این توافق‌نامه‌ها همچنین تأثیر چشم‌گیری بر بخش‌های مختلف اقتصادی مالزی داشته‌اند. به‌ویژه، بخش تولید، از جمله محصولات الکترونیکی و برقی، به‌طور قابل توجهی از این توافق‌نامه‌ها بهره‌مند شده و به افزایش صادرات و جذب سرمایه‌گذاری خارجی منجر شده است.

همچنین، بخش خدمات، از جمله فناوری اطلاعات و ارتباطات، به‌دلیل دسترسی بهتر به بازارها رشد قابل توجهی داشته است. جریان‌های سرمایه‌گذاری نیز از طریق توافق‌نامه‌های تجارت آزاد تقویت شده‌اند. این توافق‌نامه‌ها زمینه‌ساز جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی (FDI) به مالزی شده‌اند. به‌عنوان نمونه، اجرای توافق‌نامه جامع اقتصادی منطقه‌ای (RCEP) و توافق‌نامه جامع و پیشرفته برای مشارکت ترانس-پاسیفیک (CPTPP) در سال ۲۰۲۲، بازارهای جدیدی را برای مالزی باز کرده و اعتماد سرمایه‌گذاران را افزایش داده است. در کنار این مزایا، چالش‌هایی نیز وجود دارد که باید به آن‌ها توجه شود. موانع غیرتعرفه‌ای، مانند استانداردها و مقررات سخت‌گیرانه، حتی با وجود کاهش تعرفه‌ها می‌توانند تجارت را محدود کنند.

علاوه بر این، نرخ‌های استفاده از توافق‌نامه‌ها در برخی از کسب‌وکارهای مالزی، به‌ویژه شرکت‌های کوچک و متوسط، به‌دلیل کمبود آگاهی یا منابع کافی، ممکن است پایین باشد. در مقایسه با هم‌تایان منطقه‌ای، شبکه توافق‌نامه‌های مالزی گسترده و به‌صورت استراتژیک تنظیم شده است. اجرای این FTAها منجر به افزایش حجم تجارت، تنوع بازارهای صادراتی و تقویت تاب‌آوری اقتصادی شده است. تراز تجاری مثبت با شرکای FTA نیز نشان‌دهنده اثربخشی سیاست‌های تجاری مالزی در ترویج تجارت خارجی است. در مجموع، شبکه توافق‌نامه‌های تجاری مالزی نقش مهمی در تقویت تجارت خارجی، جذب سرمایه‌گذاری و رشد اقتصادی داشته است و تلاش‌های مداوم برای رفع چالش‌ها و استفاده از فرصت‌ها به افزایش مزایای حاصل از این توافق‌نامه‌ها کمک کرده است.

رویه‌های گمرکی مالزی با اصلاحات قانون گمرک و اجرای اقدامات تسهیل تجاری تحت توافق‌نامه تسهیل تجارت WTO تکامل یافته‌اند. ابتکارات منطقه‌ای از جمله پنجره واحد آسه‌آن (ASW) به بهبود کارایی گمرک‌ها از طریق تبادل دیجیتال اسناد تجاری کمک می‌کند و تجارت درون آسه‌آن را تسهیل می‌کند. مالزی ساختار تعرفه‌ای عمدتاً بر اساس ارزش افزوده را حفظ کرده و اصلاحات مداومی را برای

1- <https://fta.miti.gov.my/index.php/pages/view/4?mid=23>

تطبيق تعرفه‌ها با تعهدات بین‌المللی انجام می‌دهد. اقدامات غیرتعرفه‌ای شامل مجوزهای واردات و صادرات، عوارض ضد دامپینگ و استانداردهای بهداشتی و نباتی (SPS) می‌شود. برخی از محصولات کشاورزی تحت سهمیه‌های تعرفه‌ای هستند.

روغن نخل، به‌عنوان یک کالای صادراتی عمده، با موانع تجاری و ابتکارات ترویجی متعددی مواجه است. مالزی هم‌چنین بر تولیدات با ارزش‌افزوده بالا و توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر تأکید دارد و درصدد است تا با تنوع‌بخشی به پایگاه صنعتی خود، جایگاه خود را در زنجیره ارزش ارتقاء دهد. در چشم‌انداز آینده، مالزی قصد دارد سیاست‌های تجاری خود را از طریق دیجیتال‌سازی، اقدامات پایدار و ادغام بیشتر در زنجیره‌های ارزش جهانی بهبود بخشد. استراتژی تجاری این کشور بر انطباق با روندهای جهانی در حال تغییر، تقویت اقتصاد دیجیتال و پیگیری رشد پایدار از طریق اصلاحات اقتصادی هدفمند و سیاست‌های نوآورانه تأکید دارد.^۱

۷. سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی^۲

در حوزه سرمایه‌گذاری، به‌عنوان یکی از ابعاد کلیدی دیپلماسی اقتصادی مالزی، سند موسوم به «آرمان‌های ملی سرمایه‌گذاری» (NIA)^۳ به‌عنوان نقشه راه استراتژیک این کشور برای جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی عمل می‌کند. این سند جامع به بررسی اهداف اصلی، ابزارها و مشوق‌های به‌کار رفته، بخش‌های هدف، چالش‌ها و فرصت‌های اجرایی، مقایسه با سایر کشورها و تأثیر این سیاست‌ها بر چشم‌انداز سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی (FDI) در مالزی می‌پردازد. سند آرمان‌های ملی سرمایه‌گذاری چندین هدف کلیدی را برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی مشخص کرده است:

۱,۷. افزایش پیچیدگی اقتصادی

انتقال مالزی به سمت صنایع با ارزش‌افزوده بالا و دانش‌محور به منظور افزایش پیچیدگی اقتصادی کشور.

۲,۷. ایجاد فرصت‌های شغلی با ارزش بالا

ایجاد مشاغلی که دستمزد رقابتی و توسعه مهارت‌ها را فراهم کنند و استانداردهای زندگی را ارتقا دهند.

۳,۷. توسعه پیوندهای داخلی

تقویت ارتباط بین صنایع داخلی و زنجیره‌های تأمین جهانی برای ایجاد یک اقتصاد یکپارچه‌تر.

1- https://www.wto.org/english/tratop_e/tpr_e/tp536_e.htm

2- Foreign direct investment (FDI)

3- National Investment Aspirations (NIA)

۴,۷. توسعه خوشه‌های اقتصادی جدید و موجود

حمایت از رشد در بخش‌هایی که پتانسیل بالایی برای تنوع و تقویت پایه اقتصادی دارند.

۵,۷. بهبود شمولیت

اطمینان از توزیع منافع اقتصادی به‌صورت عادلانه در میان گروه‌های مختلف جمعیتی و مناطق مختلف، و ارتقای توسعه متوازن.

۶,۷. ارتقای شیوه‌های زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیتی (ESG)

ترویج عملیات‌های کسب‌وکار پایدار و مسئولانه که با استانداردهای جهانی همسو باشد.

برای دستیابی به این اهداف، مالزی چندین ابزار و مشوق را پیاده کرده است:

۱. مشوق‌های مالیاتی

ارائه تعطیلات و معافیت‌های مالیاتی به سرمایه‌گذاران واجد شرایط به‌منظور کاهش هزینه‌های عملیاتی.

۲. مناطق آزاد تجاری

ایجاد مناطقی با قوانین تسهیل‌شده برای تشویق صنایع صادرات‌محور و تسهیل تجارت.

۳. تسهیل سرمایه‌گذاری

ساده‌سازی فرآیندهای اداری به‌منظور کاهش موانع بوروکراتیک و تسریع راه‌اندازی کسب‌وکارها.

۴. توسعه زیرساخت‌ها

سرمایه‌گذاری در حمل‌ونقل، زیرساخت‌های دیجیتال و تأسیسات به‌منظور حمایت از عملیات‌های تجاری و بهبود ارتباطات.

۵. توسعه نیروی کار ماهر

ارتقای برنامه‌های آموزشی و توسعه مهارت‌ها برای تأمین نیازهای صنعت و اطمینان از وجود نیروی کار ماهر.

هم‌چنین، این سند بخش‌های کلیدی زیر را برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی اولویت بندی کرده است:

۱. الکترونیک و برق

استفاده از پایگاه تولیدی موجود مالزی برای ارتقای توانمندی‌های تکنولوژیکی.

۲. داروسازی

گسترش صنایع بهداشت و زیست‌فناوری به‌منظور پاسخگویی به تقاضای داخلی و جهانی.

۳. اقتصاد دیجیتال

ترویج فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT)، فین‌تک و خدمات دیجیتال در راستای تبدیل مالزی به یک مرکز فناوری منطقه‌ای.

۴. هوافضا

توسعه توانمندی‌ها در نگهداری، تعمیر و تولید هواپیما برای بهره‌گیری از رشد صنعت هواپیمایی.

۵. مواد شیمیایی

تقویت تولید محصولات شیمیایی با ارزش‌افزوده بالا برای تأمین نیازهای صنعتی متنوع^۱.

در صحنه عمل، اجرایی شدن این سند با چالش‌هایی نیز همراه بوده است. چالش‌های اجرای سیاست‌های جذب سرمایه‌گذاری در مالزی شامل پیچیدگی‌های مقرراتی و دشواری پیمایش در میان قوانین پیچیده‌ای است که می‌تواند سرمایه‌گذاران را دلسرد کند. ناکارآمدی‌های بوروکراتیک و تأخیر در تأیید و اجرای ناهماهنگ سیاست‌ها نیز می‌تواند به اختلال در عملیات تجاری منجر شود. همچنین، کمبود مهارت‌های تخصصی در نیروی کار، محدودیت‌هایی را برای رشد صنایع هدف ایجاد می‌کند. اما فرصت‌هایی برای بهبود وجود دارد؛ از جمله اصلاحات مقرراتی با هدف ساده‌سازی فرآیندها و افزایش شفافیت، همکاری‌های عمومی-خصوصی برای توسعه زیرساخت‌ها و نیروی کار، و مشوق‌های بهبودیافته که به جذب سرمایه‌گذاری در فناوری‌های پیشرفته و پایدار کمک می‌کند.

در مقیاس منطقه‌ای، سنگاپور با زیرساخت‌های توسعه‌یافته، ثبات سیاسی و چارچوب قانونی قوی، به مقصدی ترجیحی برای صنایع فناوری پیشرفته تبدیل شده است. ویتنام نیز با نیروی کار بزرگ، مزیت‌های هزینه‌ای و فعالیت‌های تجاری فعال، جابه‌جایی‌های تولیدی را به خود جذب کرده است. سیاست‌های مالزی رقابتی هستند اما نیازمند بهبود مستمر برای هماهنگی با جذابیت و انعطاف‌پذیری رقبای خود است.

با وجود این چالش‌ها، چارچوب سند آرمان‌های ملی سرمایه‌گذاری تأثیر مثبتی بر چشم‌انداز سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی مالزی داشته و با افزایش جریان‌های ورودی، جذب پروژه‌های با ارزش‌افزوده بالا و ایجاد

1- <https://www.miti.gov.my/NIA/>

فرصت‌های شغلی در صنایع نوظهور، به توسعه اقتصادی کمک می‌کند. از همین رو، در عرصه عمل از سال ۲۰۲۰، مالزی نوسانات قابل توجهی در جریان‌های ورودی سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی را تجربه کرده است که عمدتاً تحت تأثیر شرایط اقتصادی جهانی، سیاست‌های داخلی و پویایی‌های بخشی بوده است.

در سال ۲۰۲۰، در میانه رکود اقتصاد جهانی ناشی از همه‌گیری کووید-۱۹، مالزی مجموع سرمایه‌گذاری‌های تأییدشده‌ای معادل ۱۶۴ میلیارد رینگیت ثبت کرد که بخش تولید با افزایش ۱۰.۳ درصدی در سرمایه‌گذاری‌های تأییدشده پیش‌تاز بود. تا سال ۲۰۲۱، مقدار سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی به ۲۰.۲۵ میلیارد دلار افزایش یافت که نشان‌دهنده رشد ۳۹۸.۸ درصدی نسبت به سال ۲۰۲۰ بود. با این حال، در سال ۲۰۲۲، سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی به ۱۵.۰۳ میلیارد دلار کاهش یافت که معادل ۲۵.۷۷ درصد کاهش بود و در سال ۲۰۲۳ به ۷.۹۲ میلیارد دلار کاهش بیشتری معادل ۴۷.۳۱ درصد را تجربه کرد. در نیمه اول سال ۲۰۲۴، مالزی مجموع سرمایه‌گذاری‌های خصوصی تأییدشده‌ای معادل ۱۳۲.۶ میلیارد رینگیت ثبت کرد که سرمایه‌گذاری‌های خارجی سهم ۷۰.۶ میلیارد رینگیتی داشتند.^۱ بین سال‌های ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۳، منابع اصلی سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی به مالزی عبارت بودند از:

۱. سنگاپور

به‌طور مداوم در صدر سرمایه‌گذاران بوده و در سال ۲۰۲۳ با جریان خالص FDI معادل ۲۲.۶ میلیارد رینگیت مشارکت داشته است.

۲. هنگ‌کنگ

دومین سرمایه‌گذار بزرگ در سال ۲۰۲۳ با جریان خالص FDI معادل ۱۷.۵ میلیارد رینگیت.

۳. ژاپن

در سال ۲۰۲۳، جریان خالص ۵.۵ میلیارد رینگیتی را به مالزی اختصاص داد.^۲

۴. ایالات متحده

سرمایه‌گذاری FDI ایالات متحده در مالزی در سال ۲۰۲۲ معادل ۱۳.۲ میلیارد دلار بود که ۴.۶ درصد افزایش نسبت به سال ۲۰۲۱ داشت.^۳

1- <https://www.mida.gov.my/why-malaysia/investment-statistics/>

2- <https://www.statista.com/statistics/654031/malaysia-net-fdi-flows-by-country/>

3- <https://www.state.gov/reports/2024-investment-climate-statements/malaysia/>

۵. چین

سرمایه‌گذاری‌های چین، به‌ویژه در بخش‌هایی مانند تولید نیمه‌هادی‌ها، قابل توجه بوده‌است.^۱

۸. بخش‌های اصلی جذب‌کننده FDI در مالزی

۱.۸. تولید

تولید بخش مسلط، به‌ویژه در حوزه الکترونیک و نیمه‌هادی‌ها بوده‌است. در سال ۲۰۲۰، بخش تولید با افزایش ۱۰,۳ درصدی در سرمایه‌گذاری‌های تأییدشده پیش‌تاز بود.

۲.۸. خدمات

شامل اطلاعات و ارتباطات، و فعالیت‌های عمده‌فروشی و خرده‌فروشی.

۳.۸. استخراج و معدن

به‌دلیل منابع طبیعی مالزی، این بخش جذب سرمایه‌گذاری قابل توجهی کرده‌است.^۲

۹. عوامل مؤثر بر جریان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی بر مالزی

۱.۹. سیاست‌ها و مشوق‌های دولتی

ابتکاراتی مانند چارچوب ملی آرمان‌های سرمایه‌گذاری (NIA) برای تحریک سرمایه‌گذاری و اصلاح سیاست‌های موجود.

۲.۹. رشد و ثبات اقتصادی

رشد اقتصادی پیش‌بینی‌شده مالزی در سال ۲۰۲۴ معادل ۴,۰ تا ۵,۰ درصد است که انتظار می‌رود اعتماد سرمایه‌گذاران را افزایش دهد.

۳.۹. توسعه زیرساخت‌ها

سرمایه‌گذاری‌ها در زیرساخت‌ها جذابیت مالزی به‌عنوان مقصد سرمایه‌گذاری را افزایش می‌دهند.

۴.۹. توافق‌نامه‌های تجاری

مشارکت در توافق‌نامه‌های تجاری منطقه‌ای دسترسی به بازارها را تسهیل و FDI را جذب می‌کند.^۳

1- https://www.ft.com/content/427af82a-8291-4ada-a598-7f7de66ec2cb?utm_source

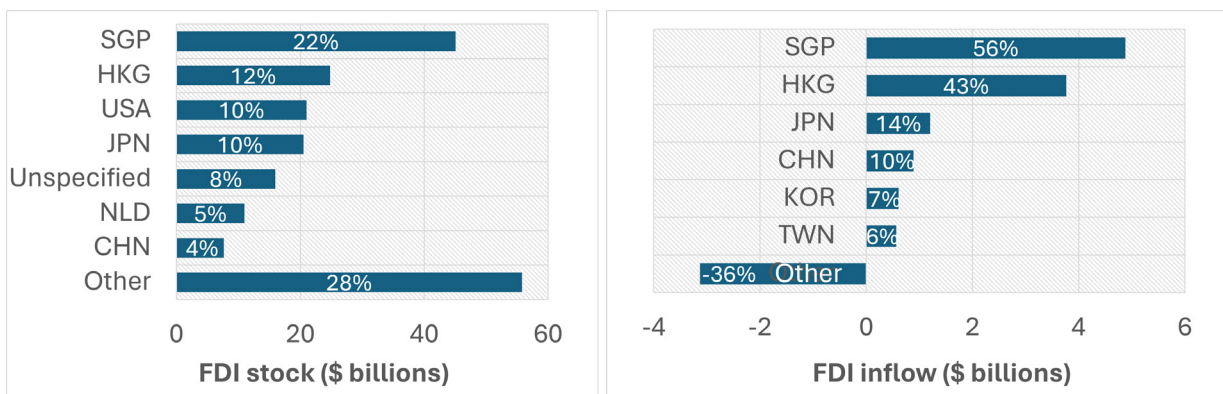
2- <https://www.mida.gov.my/media-release/malaysia-records-rm164-billion-of-total-approved-investments-in-2020-amid-global-pandemic/>

3- <https://www.mida.gov.my/mida-news/malysias-economy-to-grow-4-5-in-2024-boosted-by-domestic-spending-and-fdi-economist/>

به‌طور کلی، چشم‌انداز سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در مالزی از سال ۲۰۲۰ تاکنون پویا بوده است و کشورهای مهمی مانند سنگاپور، هنگ‌کنگ، ژاپن، ایالات متحده و چین سهم عمده‌ای در این سرمایه‌گذاری‌ها داشته‌اند. بخش‌های تولید و خدمات اصلی‌ترین دریافت‌کنندگان این نوع سرمایه‌گذاری بوده‌اند و سیاست‌های دولتی، ثبات اقتصادی و ابتکارات راهبردی همچنان در شکل‌دهی به روندهای سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی نقش کلیدی ایفا می‌کنند. مالزی به‌طور فعال از جذب سرمایه‌گذاری‌های مستقیم خارجی استقبال کرده و دولت با اجرای سیاست‌هایی برای ایجاد محیطی مناسب برای سرمایه‌گذاران تلاش می‌کند. چارچوب آرمان‌های ملی سرمایه‌گذاری (NIA) که از آوریل ۲۰۲۱ اجرایی شده، اساساً با هدف تحریک سرمایه‌گذاری و اصلاح سیاست‌های موجود به اجرا درآمده است.

مالزی نیروی کار ماهر و انگلیسی‌زبان، به‌همراه اکوسیستم قوی تولیدکنندگان و تأمین‌کنندگان در بخش‌های کلیدی مانند دستگاه‌های پزشکی، نیمه‌هادی‌ها و پنل‌های خورشیدی را ارائه می‌دهد. با وجود این نقاط قوت، سرمایه‌گذاران با چالش‌هایی مانند پیچیدگی‌های مقرراتی، ناکارآمدی‌های بوروکراتیک و نگرانی‌های مربوط به شفافیت مواجه هستند. دولت در تلاش است با اجرای اصلاحات مداوم و تعامل با ذی‌نفعان، محیط کسب‌وکار را بهبود بخشد. در مجموع، محیط سرمایه‌گذاری مالزی تعهد این کشور به رشد اقتصادی و اصلاحات را نشان می‌دهد. در حالی که چالش‌هایی همچنان پابرجاست، رویکرد فعالانه دولت در اصلاح سیاست‌ها و ابتکارات استراتژیک، مالزی را به مقصدی امیدوارکننده برای سرمایه‌گذاران خارجی که به دنبال فرصت‌هایی در جنوب شرق آسیا هستند، تبدیل کرده است.^۱

نمودار شماره ۳- سرمایه‌گذاران کلیدی در اقتصاد مالزی در سال ۲۰۲۳

1- <https://www.state.gov/reports/2024-investment-climate-statements/malaysia/>

2- <https://thediplomat.com/2024/11/debunking-the-myth-of-malysias-economic-overdependence-on-china/>

۱۰. دیپلماسی اقتصادی مالزی در خاورمیانه

در سال‌های اخیر، روابط تجاری و سرمایه‌گذاری بین مالزی و خاورمیانه به‌طور چشمگیری توسعه یافته و با الگوهای متنوع تجاری و سرمایه‌گذاری‌های استراتژیک پیوند خورده است. در زمینه الگوهای تجاری، مالزی عمدتاً به صادرات محصولاتی مانند روغن پالم و محصولات مبتنی بر آن، محصولات الکترونیکی و برقی و ماشین‌آلات به خاورمیانه می‌پردازد. در مقابل، واردات مالزی از خاورمیانه عمدتاً شامل نفت خام، مواد شیمیایی و محصولات فلزی می‌باشد. این ترکیب تجاری نشان‌دهنده نقش کلیدی منابع طبیعی و کالاهای صنعتی در تجارت بین این دو منطقه است.

در میان شرکای تجاری مالزی در خاورمیانه، امارات متحده عربی به‌عنوان بزرگ‌ترین شریک تجاری این کشور شناخته می‌شود، در حالی که عربستان سعودی و قطر نیز جایگاه‌های مهمی در این تجارت دارند. این مشارکت‌های تجاری به مالزی کمک کرده است تا در بسیاری از سال‌ها تراز تجاری مثبت با خاورمیانه داشته باشد. این امر به واسطه صادرات قوی روغن پالم و کالاهای تولیدی خود رخ داده است. تا نوامبر ۲۰۲۴، مالزی به‌طور فعال در حال تقویت روابط تجاری خود با کشورهای شورای همکاری خلیج (GCC) به‌ویژه امارات متحده عربی، عربستان سعودی و قطر بوده است. در حالی که داده‌های کامل حجم تجارت برای کل سال هنوز در دسترس نیست، چندین پیشرفت نشان‌دهنده تقویت این روابط اقتصادی است. در نیمه اول سال ۲۰۲۴، تجارت غیرنفتی بین مالزی و امارات متحده عربی به ۲.۵ میلیارد دلار رسید که نسبت به دوره مشابه در سال ۲۰۲۳ افزایش ۷ درصدی را نشان می‌دهد. علاوه بر این، در اکتبر ۲۰۲۴، مالزی و امارات متحده عربی مذاکرات خود را برای توافق‌نامه جامع مشارکت اقتصادی (CEPA) به پایان رساندند، موافقت‌نامه‌ای که هدف آن کاهش یا حذف تعرفه‌ها و افزایش جریان‌های تجاری و سرمایه‌گذاری دوجانبه است.^۱

عربستان سعودی نیز همچنان یکی از شرکای تجاری مهم مالزی در خاورمیانه باقی مانده است. در حالی که ارقام دقیق حجم تجارت برای سال ۲۰۲۴ هنوز منتشر نشده است، هر دو کشور تمایل خود را برای تقویت همکاری‌های اقتصادی از طریق توافق‌نامه‌های احتمالی تجارت آزاد ابراز کرده‌اند. این رویکرد می‌تواند فرصت‌های جدیدی را برای گسترش تجارت و سرمایه‌گذاری فراهم کند. مالزی و قطر نیز در تعاملات تجاری خود به‌ویژه در بخش‌هایی مانند انرژی، ساخت و ساز و خدمات ادامه می‌دهند. هرچند جزئیات مربوط به حجم تجارت در سال ۲۰۲۴ هنوز منتشر نشده است، اما انتظار می‌رود این همکاری‌ها با پیشرفت در پروژه‌های مشترک و تعاملات اقتصادی ادامه یابد.

شورای همکاری خلیج (GCC) نیز به‌عنوان یک مجموعه منطقه‌ای در تعاملات تجاری مالزی نقش مهمی

1- <https://economymiddleeast.com/news/uae-malaysia-conclude-cepa-talks-as-bilateral-non-oil-trade-exceeds-2-5-billion-in-h1-2024/>

دارد. مالزی در مراحل پایانی برای نهایی‌سازی یک توافق‌نامه تجارت آزاد با اعضای GCC است که شامل کویت، عمان، قطر، عربستان سعودی و امارات متحده عربی می‌شود. این توافق‌نامه با هدف تقویت روابط تجاری و سرمایه‌گذاری بین مالزی و کشورهای عضو، به ایجاد فرصت‌های جدید برای همکاری‌های اقتصادی کمک خواهد کرد. انتظار می‌رود نهایی شدن این توافق‌نامه‌ها به افزایش حجم تجارت و تقویت همکاری‌های اقتصادی در سال‌های آینده منجر شود.^۱

سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی خاورمیانه به مالزی در بخش‌هایی مانند املاک و مستغلات، هتل‌داری و امور مالی قابل توجه بوده است. به‌عنوان مثال، سرمایه‌گذاری‌های امارات متحده عربی در پروژه‌های توسعه املاک و مستغلات مالزی نقش برجسته‌ای ایفا کرده‌اند. هم‌چنین، سرمایه‌گذاری‌های پورتفولیوی از خاورمیانه، به‌ویژه در بخش مالی اسلامی مالزی که بر اساس قوانین شریعت اسلامی فعالیت می‌کند، نشان‌دهنده علاقه‌مندی مشترک در این حوزه است.

عوامل متعددی بر توسعه روابط مالزی با خاورمیانه تأثیرگذار بوده‌اند. سیاست‌های دولت مالزی در زمینه تنوع‌بخشی اقتصادی و مشارکت در توافق‌نامه‌های تجاری به تقویت روابط با کشورهای خاورمیانه کمک کرده است. هم‌چنین، تلاش‌ها برای ترویج صنایع حلال و توسعه امور مالی اسلامی همکاری‌های اقتصادی را عمیق‌تر کرده است. از سوی دیگر، تحولات سیاسی منطقه‌ای و روندهای اقتصادی جهانی نیز بر پویایی تجارت تأثیرگذار بوده‌اند. به‌عنوان نمونه، نوسانات قیمت نفت بر هزینه‌های واردات مالزی از کشورهای صادرکننده نفت خاورمیانه تأثیر می‌گذارد.

علاوه‌بر این، اشتراکات فرهنگی و دینی بین مالزی و کشورهای خاورمیانه، به‌ویژه در حوزه‌های تولید غذای حلال و بانکداری اسلامی، زمینه‌ساز همکاری‌های اقتصادی بیشتر شده است. به‌طور کلی، روابط تجاری و سرمایه‌گذاری مالزی و خاورمیانه از طریق تجارت متنوع، سرمایه‌گذاری‌های استراتژیک و پیوندهای فرهنگی تقویت شده است. ابتکارات دولت و شرایط مطلوب ژئوپلیتیکی احتمالاً این روابط را در آینده بیش از پیش گسترش خواهند داد.^۲

1- <https://www.businesstoday.com.my/2024/09/24/malaysia-gcc-finalising-fta-to-boost-economic-ties/>

2- <https://trendsresearch.org/insight/charting-anwar-ibrahims-diplomatic-course-a-review-of-malysias-foreign-policy-in-the-middle-east-after-a-year/>

۱.۱. روند تحولات در روابط اقتصادی ایران و مالزی

روابط اقتصادی ایران و مالزی طی دهه‌های گذشته دستخوش تغییرات و تحولات متعددی بوده است. این روابط را می‌توان به چند دوره اصلی تقسیم کرد:

۱. دوره آغازین روابط (دهه ۱۹۷۰ تا ۱۹۹۰)

در این دوره، روابط اقتصادی بین ایران و مالزی در مراحل ابتدایی قرار داشت. با وجود امضای موافقت‌نامه دوستی و مودت در ژانویه ۱۹۶۸ و مبادله آن در سال ۱۹۷۰، حجم مبادلات تجاری بین دو کشور محدود بود و تمرکز بیشتر بر همکاری‌های سیاسی و فرهنگی بود.

۲. دوره توسعه روابط (دهه ۱۹۹۰ تا ۲۰۰۰)

با پایان جنگ ایران و عراق و آغاز برنامه‌های توسعه اقتصادی در ایران، روابط تجاری با مالزی نیز گسترش یافت. در این دوره، حجم مبادلات تجاری بین دو کشور افزایش یافت و کالاهایی مانند نفت، محصولات پتروشیمی و کالاهای مصرفی مورد مبادله قرار گرفتند.

۳. دوره اوج همکاری‌ها (دهه ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۰)

در این دهه، روابط اقتصادی ایران و مالزی به اوج خود رسید. بر اساس گزارش‌ها، حجم مبادلات تجاری بین دو کشور در سال ۲۰۰۸ به حدود ۱.۵ میلیارد دلار رسید. در این دوره، مالزی به یکی از مقاصد اصلی صادرات غیرنفتی ایران تبدیل شد و همکاری‌ها در زمینه‌های مختلف از جمله انرژی، فناوری و آموزش گسترش یافت.

۴. دوره کاهش روابط (۲۰۱۰ تا ۲۰۱۵)

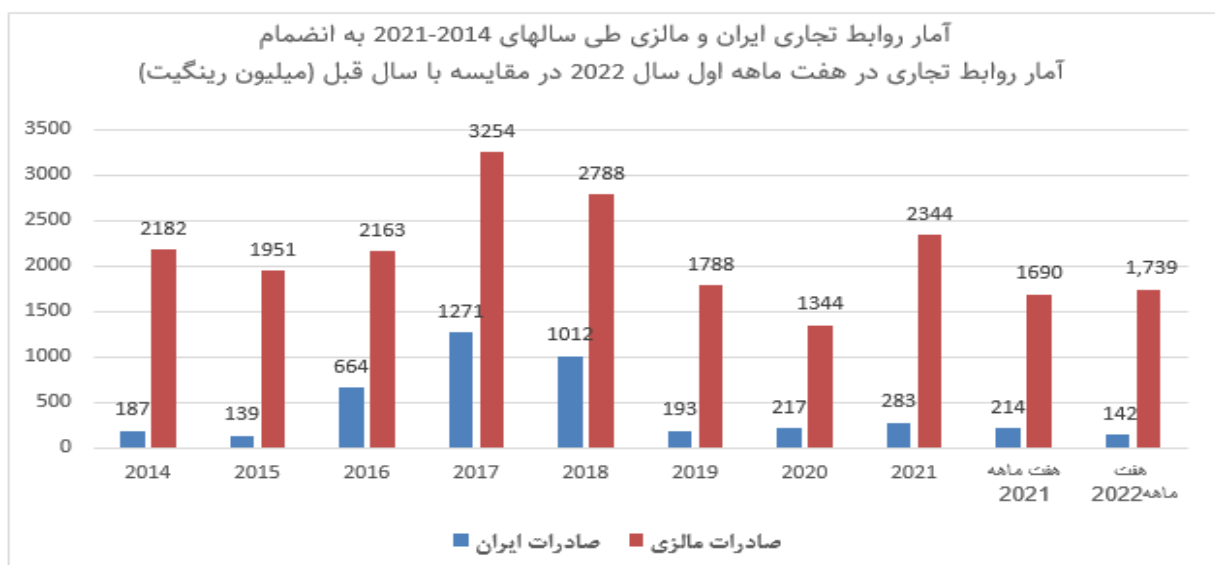
با اعمال تحریم‌های بین‌المللی علیه ایران و فشارهای اقتصادی، روابط تجاری بین ایران و مالزی کاهش یافت. حجم مبادلات تجاری در این دوره به‌طور قابل‌توجهی کاهش یافت و بسیاری از پروژه‌های مشترک متوقف شدند.

۵. دوره نوسانی (۲۰۱۵ تا ۲۰۲۴)

پس از توافق هسته‌ای ایران (برجام) در سال ۲۰۱۵ و لغو بخشی از تحریم‌ها، روابط اقتصادی با مالزی مجدداً رونق گرفت. در سال ۲۰۱۶، حجم مبادلات تجاری بین دو کشور به حدود ۷۰۰ میلیون دلار رسید. با این حال، با خروج آمریکا از برجام در سال ۲۰۱۸ و بازگشت تحریم‌ها، این روابط مجدداً تحت تأثیر قرار گرفت.

حجم تجارت بین ایران و مالزی طی پنج سال اخیر دستخوش نوسانات متعددی بوده است. در سال ۲۰۱۸، حجم کل تجارت بین دو کشور حدود ۱.۲ میلیارد دلار بود که در سال ۲۰۱۹ به حدود ۸۰۰ میلیون دلار کاهش یافت. در سال ۲۰۲۰، تحت تأثیر همه‌گیری کووید-۱۹، حجم تجارت به حدود ۶۹۹ میلیون رینگیت (حدود ۱۷۰ میلیون دلار) رسید. با بهبود شرایط اقتصادی در سال ۲۰۲۱، حجم تجارت به حدود ۲.۶ میلیارد رینگیت (حدود ۶۳۰ میلیون دلار) افزایش یافت. در هفت ماهه اول سال ۲۰۲۲، این میزان به حدود ۲.۵ میلیارد رینگیت (حدود ۶۰۰ میلیون دلار) رسید. این تغییرات تحت تأثیر عواملی مانند تحریم‌ها، همه‌گیری کووید-۱۹ و تغییرات در سیاست‌های تجاری دو کشور بوده است.^۱

نمودار شماره ۴- آمار روابط تجاری ایران و مالزی طی سال‌های ۲۰۱۴ تا ۲۰۲۱ و آمار هفت‌ماهه اول سال ۲۰۲۲ در مقایسه با سال گذشته (بر اساس میلیون رینگیت)

به‌طور کلی، روابط اقتصادی ایران و مالزی تحت تأثیر عوامل مختلفی از جمله تحولات سیاسی، تحریم‌ها و سیاست‌های اقتصادی دو کشور قرار داشته است. با این حال، هر دو کشور همواره در تلاش برای تقویت همکاری‌های اقتصادی و تجاری بوده‌اند. در شرایط کنونی از دیدگاه فعالان بخش خصوصی، مهم‌ترین چالش‌های موجود در روابط تجاری ایران و مالزی به شرح زیر قابل دسته‌بندی هستند:

۱. مقررات تعرفه‌ای و موانع غیر تعرفه‌ای

وجود تعرفه‌های بالا و موانع غیر تعرفه‌ای مانند استانداردهای سخت‌گیرانه و مقررات پیچیده، تجارت بین دو کشور را محدود کرده و هزینه‌های اضافی برای صادرکنندگان و واردکنندگان ایجاد می‌کند.^۲

1- <https://B2n.ir/g92287>

2- <https://B2n.ir/x03929>

۲. مشکلات بانکی و مالی

به دلیل تحریم‌های بین‌المللی و محدودیت‌های بانکی، انتقالات مالی بین ایران و مالزی با دشواری مواجه است. این مسئله باعث کاهش اعتماد تجار و سرمایه‌گذاران به انجام معاملات می‌شود.

۱. حمل‌ونقل و لجستیک

نبود خطوط مستقیم حمل‌ونقل دریایی و هوایی بین دو کشور، هزینه‌ها و زمان حمل کالاها را افزایش داده و کارایی تجارت را کاهش می‌دهد.

۲. عدم آگاهی از بازارها

بسیاری از تجار و تولیدکنندگان ایرانی و مالزیایی از ظرفیت‌ها و نیازهای بازار یکدیگر آگاهی کافی ندارند، که این امر مانع از بهره‌برداری کامل از فرصت‌های تجاری می‌شود.

۳. نبود توافق‌نامه‌های تجاری

عدم وجود توافق‌نامه‌های تجارت ترجیحی یا آزاد بین ایران و مالزی، باعث می‌شود که کالاهای ایرانی در مقایسه با رقبا با تعرفه‌های بالاتری وارد بازار مالزی شوند و رقابت‌پذیری کمتری داشته باشند. البته روند تحولات در امضای موافقت‌نامه تجارت ترجیحی بین دولت‌های ایران و مالزی از سال‌های گذشته آغاز شد. در سال ۱۳۸۳ (۲۰۰۴ میلادی)، نخستین نشست کمیته مشترک تجاری ایران و مالزی برگزار شد. در این نشست، وزرای بازرگانی دو کشور بر توسعه روابط تجاری و اقتصادی تأکید کردند و زمینه‌های همکاری را مورد بررسی قرار دادند. این نشست به‌عنوان نخستین گام برای تقویت روابط تجاری نهادینه میان دو کشور به شمار می‌رفت.^۲

در سال‌های بعد، مذاکرات برای امضای موافقت‌نامه تجارت ترجیحی بین ایران و مالزی آغاز شد. در خرداد ۱۳۹۶ (ژوئن ۲۰۱۷)، سفیر مالزی در ایران از برنامه‌ریزی برای امضای این موافقت‌نامه خبر داد و اعلام کرد که رئیس‌جمهور مالزی با هدف بررسی زمینه‌های همکاری و امضای موافقت‌نامه تجارت ترجیحی به ایران سفر خواهد کرد. با این حال، این سفر به دلیل برخی مشکلات انجام نشد. علاوه بر این، در دی‌ماه ۱۳۹۹ (ژانویه ۲۰۲۱)، هیئت وزیران ایران مجوزی به وزارت صنعت، معدن و تجارت برای آغاز مذاکرات و امضای موقت این موافقت‌نامه صادر کرد، که این اقدام نشان‌دهنده جدیت دو کشور در پیشبرد

1- <https://otaghiranonline.ir/tag/1157/0>

2- <https://B2n.ir/p14218>

همکاری‌های تجاری^۱ و تقویت روابط اقتصادی میان آن‌ها بود.^۲

در آبان ۱۳۹۸ (نوامبر ۲۰۱۹)، لیست کالاهای پیشنهادی برای موافقت‌نامه تجارت ترجیحی بین ایران و مالزی تهیه و به اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران ارسال شد. این فهرست شامل کالاهایی بود که قرار بود در چارچوب این موافقت‌نامه مشمول کاهش تعرفه یا تسهیلات تجاری شوند و هدف از آن تقویت تجارت دوجانبه بود.^۳ علاوه بر این، در تیرماه ۱۳۹۵ (ژوئیه ۲۰۱۶)، موافقت‌نامه تجارت ترجیحی بین کشورهای عضو گروه دی‌هشت، از جمله ایران و مالزی، به مرحله اجرایی درآمد. این موافقت‌نامه شامل کاهش تعرفه برای ۲۳۰ ردیف تعرفه کالایی بود که به تصویب هیئت دولت ایران رسیده بود و هدف آن تسهیل تجارت میان کشورهای عضو بود.

با وجود این تلاش‌ها و مذاکرات، تا کنون موافقت‌نامه تجارت ترجیحی دوجانبه مستقلاً بین ایران و مالزی به امضا نرسیده است. با این حال، همکاری‌های تجاری دو کشور همچنان در چارچوب موافقت‌نامه‌های چندجانبه، از جمله گروه دی‌هشت، ادامه دارد و تلاش برای تقویت روابط اقتصادی و تجاری میان دو طرف همچنان ادامه دارد.

نتیجه‌گیری

دیپلماسی اقتصادی مالزی، با توجه به تحولات جهانی و الزامات رشد اقتصادی پایدار، به‌عنوان یکی از محورهای اصلی سیاست‌های توسعه‌ای این کشور شناخته می‌شود. دیپلماسی اقتصادی مالزی در راستای اهدافی چون تقویت صادرات، جذب سرمایه‌گذاری خارجی و ارتقای جایگاه کشور در اقتصاد جهانی، راهبردهایی جامع و فراگیر را به کار گرفته است. با تمرکز بر سیاست‌های تجاری و سرمایه‌گذاری، مالزی موفق شده است بستری مناسب برای تعاملات اقتصادی بین‌المللی و همکاری‌های منطقه‌ای فراهم کند. استفاده از فناوری‌های پیشرفته و مشارکت در طرح‌های اقتصادی بزرگ، از جمله انقلاب صنعتی چهارم و اقتصاد دیجیتال، نیز از دیگر ابعاد تلاش‌های این کشور به شمار می‌رود.

در ساختار نهادی دیپلماسی اقتصادی مالزی، نقش وزارت امور خارجه وزارت سرمایه‌گذاری تجارت و ص (MITI)، سازمان توسعه سرمایه‌گذاری مالزی (MIDA) بسیار برجسته است. این نهادها، با ایجاد مشوق‌های اقتصادی، تسهیل فرآیندهای تجاری و جذب سرمایه‌گذاران خارجی، نقش مهمی در تحقق اهداف کلان اقتصادی مالزی ایفا می‌کنند. همچنین، تمرکز بر اصلاحات حکمرانی و افزایش شفافیت در فرآیندهای اقتصادی، به تقویت اعتماد عمومی و جذب سرمایه‌گذاری‌های بیشتر کمک کرده است.

1- <https://B2n.ir/z39142>

2- <https://B2n.ir/a72086>

3- <https://B2n.ir/a24890>

مالزی از طریق تعاملات بین‌المللی، به‌ویژه در چارچوب همکاری‌های منطقه‌ای و سازمان‌های جهانی، به دنبال ترویج تجارت آزاد و دستیابی به توافقات تجاری سودمند است. این تعاملات، فرصت‌های جدیدی برای گسترش بازارهای صادراتی و بهبود دسترسی به منابع موردنیاز فراهم می‌آورد. مالزی همچنین تلاش می‌کند از فرصت‌های همکاری با کشورهای در حال توسعه بهره‌برداری کند و با ایجاد شبکه‌های همکاری جنوب-جنوب، تجربیات و دانش خود را به اشتراک بگذارد.

در این چارچوب، توجه به اقتصاد دیجیتال و بهره‌گیری از فناوری‌های نوین، به‌ویژه در زمینه تجارت الکترونیک و خدمات دیجیتالی، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. دولت مالزی با توسعه زیرساخت‌های فناوری و اجرای سیاست‌های حمایتی در این حوزه، نقش فعالی در تحول اقتصادی دیجیتال ایفا می‌کند. این رویکرد، باعث افزایش بهره‌وری، کاهش هزینه‌های عملیاتی و ارتقای رقابت‌پذیری بنگاه‌های اقتصادی شده است.